

Aan de colleges van Burgemeester en Wethouders van de
10 deelnemende gemeenten van de Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid

Veiligheidsregio ZHZ

Postbus 350
3300 AJ Dordrecht

Romboutslaan 105
3312 KP Dordrecht

T 088 6365000
E mail@vrzhz.nl
I www.zhzveilig.nl

Geacht college,

In de vergadering van het algemeen bestuur van de VRZHZ op 23 juni 2022 zijn de zienswijzen op de ontwerpbegroting 2023 behandeld. De begroting 2023 is vastgesteld.

De ondertekende begroting 2023 is bij deze brief gevoegd inclusief een overzicht van de ingediende zienswijzen met een reactie per zienswijze.

Controleverklaring jaarrekening 2021

Op 15 april hebben wij u de jaarstukken 2021 toegezonden. De controleverklaring was toen nog niet ontvangen. Inmiddels heeft de accountant deze afgegeven, de verklaring is als bijlage bij deze brief gevoegd.

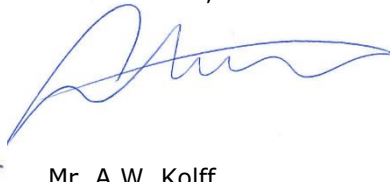
Het dagelijks bestuur van de
Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid,

De secretaris,

C.P. Frentz

De voorzitter,

Mr. A.W. Kolff

Datum
15 juli 2022

Uw kenmerk

Ons kenmerk
2022/0600

Onderwerp
-

Bijlage(n)
1. Begroting 2023
2. Zienswijzen begroting 2023
3. Controleverklaring 2021

Behandeld door
Tamara van
Mourik

	Gemeente	Samenvatting inhoud brief gemeente m.b.t. ontwerpbegroting	Reactie VRZHZ
1.	De raad van de gemeente Alblasserdam	Financiële uitdaging Op 31 mei heeft de gemeenteraad kennis genomen van de toegestuurde stukken en ingestemd met onderstaande zienswijze. Alblasserdam voelt een stevige budgettaire druk door de verder oplopende begrotingen van de gemeenschappelijke regelingen waarin wordt geparticipeerd. Tegelijkertijd beseffen wij ook dat de bedrijfsvoering van de Veiligheidsregio onder druk staat en de toenemende veiligheidsopgaven en kostenstijgingen een verklaring bieden voor het gevraagde budget. Ook nemen wij het gegeven in ogenschouw dat de VRZHZ als enige GR in het afgelopen decennium met regelmaat het jaarrekening resultaat kon laten terugvloeien naar gemeenten. Netto schuldquote Wij constateren dat de netto schuldquote oploopt tot 190% in 2025. Wij vragen aandacht voor dit risico en vernemen graag welke maatregelen u gaat nemen om deze risico's te mitigeren. Burap-2 inzicht Alvorens tot besluitvorming te kunnen overgaan willen wij u vragen om bij de BURAP-2 zichtbaar te maken of meerjarenonderhouds- en investeringsplanningen nog ruimte bieden tot versoeringen die effect kunnen hebben op de voor 2023 structureel gevraagde middelen. Op basis van de meest recente inzichten in uw begroting 2023 e.v. en de voor Alblasserdam voor 2023 e.v. beschikbare middelen zal de gemeenteraad over de begroting een besluit nemen.	Financiële uitdaging Dank voor uw reactie op onze begroting. Wij zullen ook in 2023 goed blijven sturen op het behalen van besparingen. Uiteraard blijven we scherp op onze uitgaven en zullen de gemeenten via het kernteam en de auditcommissie goed betrokken blijven. We zullen ons uiterste best doen om extra bijdragen te minimaliseren of te voorkomen, zonder afbreuk te doen aan ons dienstverleningsniveau. En hier sturen we strak op middels onze P&C-cyclus. We zijn ons ervan bewust dat ook de gemeenten te maken hebben met financiële uitdagingen. Themadag algemeen bestuur 13 oktober Het algemeen bestuur wordt op 13 oktober via een themasessie meegenomen in het onderwerp strategische huisvesting waarbij ook in brede context het MJOP wordt betrokken. Vanzelfsprekend komen hierbij ook de financiële aspecten van te maken keuzes aan de orde. Burap-2 inzicht Burap II zal gaan over de voortgang over het begrotingsjaar 2022. In de BURAP II wordt de voortgang meerjarenonderhouds- en investeringsplanningen vanaf 2023 genoemd. Over de bijstelling van de jaarschijf wordt u ook geïnformeerd bij BURAP II. Nette schuldquote Wij investeringen alleen in zaken vanuit onze kerntaak. Het kader hiervoor is door het bestuur vastgesteld. Het aantrekken van leningen voor financiering volgt automatisch aangezien we geen/beperkt eigen vermogen hebben.

			In relatie tot de schuldquote kunnen wij u meegeven dat er in 2017 afspraken gemaakt zijn tussen de GR'en en de gemeenten in onze regio m.b.t. o.a. eigen vermogen/reserves (zie bijlage van het AB van 27 september 2017). Daarbij is afgesproken dat de GR'en maximaal €500k in algemene reserve aanhouden als weerstandsvermogen (1% van de begroting is afgesproken en dat betekent voor de VRZHZ maximaal €500k). Het doel was om niet onnodig geld vast te leggen in reserves bij de GR'en, zodat het vrij besteedbaar is bij de gemeenten. De gemeenten moeten dan wel rekening houden met de financiële risico's in hun eigen weerstandsvermogen. Er wordt momenteel gewerkt aan een nieuwe voorstel voor het bestuur om te bespreken. Voor de schuldquote stelt de provincie kaders vast. Sinds dit jaar is er een verschil in het kader voor de gemeenten en het kader voor de GR'en. Dit hebben we besproken met onze contactpersoon bij de provincie (en dit levert geen problemen op). Het is voor de VR geen doel op zich om de schuldquote te verminderen. Informeren gemeenten Uiteraard zijn we altijd bereid om vanuit het managementteam VRZHZ een toelichting te geven aan uw college of raad over de begroting of beleidsplan of andere zaken van de VRZHZ. Onze voorzitter, Wouter Kolff komt na de zomer bij u langs voor een kennismaking met de gemeenteraden voor de Veiligheidsregio en Smart Delta Drechtsteden.
2.	De raad van de gemeente Dordrecht	Hoe de Oekraïne-crisis (en de coronapandemie) zich ontwikkelen en welke (blijvende) effecten dit zal hebben voor de Veiligheidsregio is nog erg onzeker. Daarnaast zien we ook het risico, dat door economische ontwikkelingen het kostenniveau van de werkzaamheden op termijn verder zou kunnen gaan stijgen.	Financiële huishouding en extra bijdragen Dank voor uw positieve reactie op onze begroting. Wij zullen ook in 2023 goed blijven sturen op het behalen van besparingen.

	Hoewel u een forse bijdrage van ons vraagt in een tijd waarin de financiële situatie van gemeenten al geruime tijd onder druk staat, hebben wij begrip voor uw verzoek. De extra taken en werkzaamheden vanwege de coronacrisis en de oorlog in Oekraïne geven aan dat een belangrijke rol voor uw organisatie is weggelegd. Wij vinden het nu niet de tijd om de kwaliteit van uw dienstverlening extra onder druk te zetten. Financiële huishouding en extra bijdragen Wel vragen we u om, gezien de stijgende bijdrage van de gemeenten, uw financiële huishouding extra aandacht te geven om te voorkomen dat in de komende jaren wederom extra bijdragen van de deelnemende gemeenten wordt gevraagd. Uittreding Leerdam en Zederik We noemen hierbij als voorbeeld de gevraagde structurele bijdrage aan de minister vanwege de uittreding van Leerdam en Zederik (zoals opgenomen in bijlage B: Kort historisch perspectief) als mogelijkheid om de gemeentelijke bijdrage te verlagen. De raad van Dordrecht blijft graag aangehaakt/betrokken bij het nieuw op te stellen dekkingsplan, de voortgang van de ontwikkelingen Spoorzone, en bij de verkenning van de Risk Factory. Aanbeveling Als laatste doet de raad een aanbeveling de opgedane positieve ervaringen in aanpak en communicatie bij recente renovaties ook bij andere projecten in te zetten.	Uiteraard blijven we scherp op onze uitgaven en zullen de gemeenten via het kernteam en de auditcommissie goed betrokken blijven. We zullen ons uiterste best doen om extra bijdragen te minimaliseren of te voorkomen, zonder afbreuk te doen aan ons dienstverleningsniveau. En hier sturen we strak op middels onze P&C-cyclus. We zijn ons ervan bewust dat ook de gemeenten te maken hebben met financiële uitdagingen. We zullen ons uiterste best doen om extra bijdragen vanuit de gemeenten te minimaliseren (of liever te voorkomen), zonder afbreuk te doen aan ons dienstverleningsniveau. En hier sturen we strak op middels onze P&C-cyclus. We zijn ons ervan bewust dat we met elkaar allemaal financiële uitdagingen hebben. Uittreding Zederik en Leerdam Er worden momenteel gesprekken gevoerd met het Ministerie van Binnenlandse Zaken over compensatie wegens de uittreding van Leerdam en Zederik. We houden u hierover op de hoogte. Informeren gemeenten Voor het Regionaal Risicoprofiel en dekkingsplan, ontwikkelingen Spoorzone, verkenning RiskFactory wordt u op de hoogte gehouden door onze leden van het algemeen bestuur. Uiteraard zijn we altijd bereid om vanuit het managementteam VRZHZ een toelichting te geven aan uw college of raad over de begroting of beleidsplan of andere zaken van de VRZHZ. Onze voorzitter, Wouter Kolff komt na de zomer bij u langs voor een kennismaking met de gemeenteraden voor de Veiligheidsregio en Smart Delta Drechtsteden.
--	---	--

			Aanbeveling Uw aanbeveling om opgedane positieve ervaringen in aanpak en communicatie bij recente renovaties ook bij andere projecten in te zetten omarmen wij en zullen deze aanpak in het vervolg ook toepassen bij andere vergelijkbare projecten.
3.	De raad van de gemeente Gorinchem	Externe ontwikkelingen U geeft aan dat het onzeker is hoe de Oekraïne-crisis en de coronapandemie zich zullen ontwikkelen. Daarnaast ziet u een risico, dat door economische ontwikkelingen het kostenniveau van werkzaamheden op termijn verder zouden kunnen stijgen. Een voorbeeld hiervan is de Europese deeltijdrichtlijn van het brandweerstelsel. Indien dit (financiële) gevolgen heeft op de voorliggende conceptbegroting verwachten wij dat u ons hierover tijdig informeert. U vraagt om een bijdrage van € 65.500 voor de verplichte indexeringsbijdrage voor prijs en loonsverhoging en een bijdrage van € 181.100 voor de structurele meerkosten. Beleidspeerpunten U geeft aan dat er een aantal beleidspeerpunten van het jaar 2021 niet behaald zijn vanwege de coronapandemie en dat deze worden doorgeschoven naar 2022. Wij vragen ons af of dit mogelijk is gezien de rol van de Veiligheidsregio in het vraagstuk rondom de opvang van Oekraïners. We verwachten dat u ons tijdig informeert als deze speerpunten in het jaar 2022 niet opgepakt zullen worden. Wij willen onze waardering uitspreken voor de heldere toegezonden stukken en kunnen ons in deze voorstellen vinden.	Externe ontwikkelingen Dank voor uw positieve reactie op onze begroting. Wij zullen ook in 2023 scherp blijven sturen op het behalen van besparingen. Uiteraard blijven we scherp op onze uitgaven en zullen de gemeenten via het kernteam en de auditcommissie goed betrokken blijven. We zullen ons uiterste best doen om extra bijdragen te minimaliseren of te voorkomen, zonder afbreuk te doen aan ons dienstverleningsniveau. En hier sturen we strak op middels onze P&C-cyclus. We zijn ons ervan bewust dat ook de gemeenten te maken hebben met financiële uitdagingen. Beleidspeerpunten Over de invulling of uitstel van onze beleidspeerpunten zult u nader worden geïnformeerd bij de BURAP II 2022. Informerende gemeenten Als er ontwikkelingen zijn ten aanzien van de Europese richtlijn brandweerstelsel of anderszins, zult u door ons tijdig worden geïnformeerd. Dit zullen we doen via onze vergaderingen van het algemeen bestuur en de financiële producten. Over andere financiële gevolgen aangaande de Oekraïne-crisis en de coronapandemie wordt u nader geïnformeerd bij de toekomstige BURAPs. Uiteraard zijn we altijd bereid om vanuit het managementteam VRZHZ een toelichting te geven aan uw college of raad over de begroting of beleidsplan of andere zaken van de VRZHZ.

			Onze voorzitter, Wouter Kolff komt na de zomer bij u langs voor een kennismaking met de gemeenteraden voor de Veiligheidsregio.
4.	Het college van B&W van de gemeente Hardinxveld-Giessendam	Kostenstijgingen De gemeenteraad heeft kennis genomen van de ontwerpbegroting en begrijpt dat de kostenstijging én de grotere beleidsopgaven zorgen voor negatieve begrotingsresultaten in het meerjarig perspectief. Ondanks het begrip, zijn er ook zorgen over deze kostenstijgingen. Extra bijdrage 2022 Wij doen een dringende oproep aan de Veiligheidsregio om op de extra bijdrage van 2022 stevig te sturen en waar mogelijk deze kosten terug te dringen. Wij vragen de Veiligheidsregio om zich volledig in te zetten om de kostenstijging in de toekomst zoveel mogelijk te beperken en te onderzoeken op welke manier kostenreductie kan plaatsvinden zonder dat dit ten koste gaat van de in het meerjarig beleidsplan vastgestelde kwaliteitsniveau. Uittreding Leerdam en Zederik Tevens blijven wij graag geïnformeerd over de extra oproep aan het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties om het resttekort van de uittreding van Vijfheerenlanden te compenseren. Wij willen graag geïnformeerd worden over de uitkomst van dit verzoek. RiskFactory Tenslotte willen u meegeven dat wij tevreden zijn over de aanpak rondom de Risk Factory. Daarbij doen wij wel de oproep om eerst inzicht te krijgen in de bijdrage van andere partners. Voordat er - 2 - besluitvorming kan plaatsvinden vinden wij het belangrijk om een haalbare Businesscase gepresenteerd te krijgen. Informerer gemeenten Indien er in de toekomst ontwikkelingen zijn op bovenstaande gaan wij ervanuit dat u ons hierover informeert.	Kostenstijgingen Dank voor uw positieve reactie op onze begroting. Wij zullen ook in 2023 scherp blijven sturen op het behalen van besparingen. Uiteraard blijven we scherp op onze uitgaven en zullen de gemeenten via het kernteam en de auditcommissie goed betrokken blijven. We zullen ons uiterste best doen om extra bijdragen te minimaliseren of te voorkomen, zonder afbreuk te doen aan ons dienstverleningsniveau. En hier sturen we strak op middels onze P&C-cyclus. We zijn ons ervan bewust dat ook de gemeenten te maken hebben met financiële uitdagingen. Extra bijdrage 2022 Voor het jaar 2022 zullen we ons uiterste best doen om de extra bijdrage te minimaliseren, zonder afbreuk te doen aan ons dienstverleningsniveau. Uittreding Leerdam en Zederik Er worden momenteel gesprekken gevoerd met het Ministerie van Binnenlandse Zaken over compensatie wegens de uittreding van Leerdam en Zederik. We houden u hierover op de hoogte. RiskFactory Voor RiskFactory is er afgesproken in het algemeen bestuur een haalbare businesscase uit te werken en de andere partners te motiveren tot een bijdrage. Pas na uitwerking van de businesscase neemt het bestuur een besluit voor RiskFactory met een go/no go.

			Informeren gemeenten Onze voorzitter, Wouter Kolff komt na de zomer bij u langs voor een kennismaking met de gemeenteraden voor de Veiligheidsregio en Smart Delta Drechtsteden. Uiteraard zijn we altijd bereid om vanuit het managementteam VRZHZ een toelichting te geven aan uw college of raad over de begroting of beleidsplan of andere zaken van de VRZHZ. We blijven u informeren over ontwikkelingen aangaande de VRZHZ via het algemeen bestuur.
5.	De raad van de gemeente Hendrik-Ido-Ambacht	Zorgen meerkosten De gemeenteraad heeft kennis genomen van de ontwerp-begroting en begrijpt de onzekerheid in de voorliggende begroting ten gevolge van de kostenstijgingen en opgelegde taken ten aanzien van de Coronacrisis en Oekraïne-crisis. Toch leveren de meerkosten ook zorgen op. De gemeenten zien een zorgelijke kostenstijging in alle domeinen op zich afkomen. Ook de financiële ontwikkelingen bij de verschillende verbonden partijen zorgt voor toenemende druk op de gemeentelijke begrotingen. Dit heeft zijn weerslag op de financiële slagkracht van onze gemeente en dwingt ons tot het maken van keuzes. Keuzes gericht op het beheersbaar houden van de kostenstijgingen en op het welzijn van onze inwoners. Dit vraagt om een strakke sturing. Wij gaan er dan ook van uit dat de Veiligheidsregio zich maximaal in blijft zetten om de kostenstijging zoveel mogelijk te beperken en blijvend te onderzoeken op welke wijze kostenreductie kan plaatsvinden zonder in te boeten op kwaliteitsniveau van uw dienstverlening. Informeren gemeenten Wij verzoeken u om bij gewijzigde inzichten ons hiervan zo spoedig mogelijk in kennis te stellen.	Zorgen meerkosten Dank voor uw positieve reactie op onze begroting. Wij zullen ook in 2023 goed blijven sturen op het behalen van besparingen. Uiteraard blijven we scherp op onze uitgaven en zullen de gemeenten via het kernteam en de auditcommissie goed betrokken blijven. We zullen ons uiterste best doen om extra bijdragen te minimaliseren of te voorkomen, zonder afbreuk te doen aan ons dienstverleningsniveau. En hier sturen we strak op middels onze P&C-cyclus. We zijn ons ervan bewust dat ook de gemeenten te maken hebben met financiële uitdagingen. Informeren gemeenten U blijft op de hoogte van gewijzigde inzichten via ons algemeen bestuur. Uiteraard zijn we altijd bereid om vanuit het managementteam VRZHZ een toelichting te geven aan uw college of raad over de begroting of beleidsplan of andere zaken van de VRZHZ. Onze voorzitter, Wouter Kolff komt na de zomer bij u langs voor een kennismaking met de gemeenteraden voor de Veiligheidsregio en Smart Delta Drechtsteden.

6. De raad van de gemeente Hoeksche Waard	P&C-cyclus en rapportage De gemeenteraad heeft ingestemd met de ontwerpbegroting 2023. Daarbij wil de gemeenteraad graag de volgende zienswijzen meegeven; 1. Het is voor ons belangrijk dat er gedurende het boekjaar al meer duidelijkheid komt over de gemeentelijke bijdragen in verband met de Planning & Control-cyclus. De gemeenteraad heeft het verzoek om meer frequent geïnformeerd te worden. Naast de gebruikelijke bestuursrapportages ontvangen zij graag tussentijds vaker input, zodat de gemeente beter in staat is te anticiperen op de ontwikkelingen. Als voorbeeld denken wij hierbij aan de volgende onderwerpen: de deeltijdrichtlijn, het PFAS-vraagstuk, de mogelijke kostenverzwaring door uittreden gemeenten Leerdam en Zederik en de nog vast te stellen MJOP's. 2. De gemeenteraad hecht belang aan een juiste en duidelijke verslaglegging en vraagt u om goed inzichtelijk te maken waardoor kostenverhogingen (zullen gaan) ontstaan. Zij vraagt terughoudendheid bij ontwikkelingen die financiële gevolgen hebben. Zij vraagt u om (beleids-)voorstellen die financiële gevolgen hebben, voor te leggen aan de bestuursvergadering, voorzien van een sluitende begroting. Interne sturing 3. De gemeenteraad heeft met enige schrik kennisgenomen van de fouten die boekhoudkundig zijn gemaakt en van het feit dat de reserve Vijfheerenlanden nu leeg is. Zij vraagt u met klem aandacht te hebben voor financiële controle en nauwkeurigheid te betrachten met betrekking tot de administratie. Financiële uitdagingen Veel gemeenten staan de komende tijd gesteld voor forse financiële uitdagingen, zo ook de gemeente Hoeksche Waard. Het bedrag dat structureel extra moet worden bijgedragen, is fors, valt ons zwaar en vraagt om stevige keuzes van de Veiligheidsregio. Graag horen wij van u of en zo ja, op welke wijze u ons tegemoet kunt komen op de hierboven gestelde punten. Wij ontvangen dan ook graag een reactie op deze brief.	P&C-cyclus en rapportage Dank voor uw positie reactie op onze begroting 2023. Wij zullen scherp zullen blijven op de kosten binnen de begroting. We zullen ons uiterste best doen om extra bijdragen te minimaliseren (of liever te voorkomen), zonder afbreuk te doen aan ons dienstverleningsniveau. En hier sturen we strak op middels onze P&C-cyclus. We hebben veel aandacht voor de financiële gevolgen van besluiten die we voorleggen aan ons bestuur en sturen we op een sluitende begroting. We zullen extra aandacht schenken aan het inzichtelijk maken van de genomen besluiten en de herleidbaarheid ervan van het algemeen bestuur. Het is voor ons als VRZHZ niet mogelijk om meer te rapporteren i.v.m. het extra werk en de werkdruk op de organisatie. Als er ontwikkelingen zijn ten aanzien van de Europese richtlijn brandweerstelsel of anderszins, zult u door ons tijdig worden geïnformeerd. Dit zullen we doen via onze vergaderingen van het algemeen bestuur en de financiële producten. Interne sturing We sturen intern verscherpt op de processen binnen financiën. Helaas kunnen we (incidentele) fouten niet uitsluiten, maar we zetten in op het maximaal voorkomen daarvan. Informeren gemeenten We houden u uiteraard via ons algemeen bestuur op de hoogte van externe ontwikkelingen, zoals de deeltijdrichtlijn, PFAS-vraagstuk en de uittreding van Leerdam en Zederik, het MJOP.
--	---	--

			Onze voorzitter, Wouter Kolff komt na de zomer bij u langs voor een kennismaking met de gemeenteraden voor de Veiligheidsregio en. Uiteraard zijn we altijd bereid om vanuit het managementteam VRZHZ een toelichting te geven aan uw college of raad over de begroting of beleidsplan of andere vraagstukken aangaande de Veiligheidsregio.
7.	De raad van de gemeente Molenlanden	Jaarrekening 2021 Conform eerdere ramingen zou een gedeelte van de reserve Vijfheerenlanden in 2022 worden ingezet. Er is echter voor gekozen om deze reserve in 2021 uit te putten, waardoor naar verwachting een tekort ontstaat in 2022. Wij vragen de VRZHZ om zich in te spannen om dit tekort in 2022 zoveel mogelijk te beperken. Ontwerpbegroting 2023 Wij reageren op drie punten. <i>1. Zorgen over de financiële situatie</i> Wij maken ons zorgen over de financiële situatie van de VRZHZ, zeker ook nu u aangeeft dat het onzeker is of de ophoging van de gevraagde gemeentelijke bijdrage op termijn voldoende zal zijn. Onze zorgen worden verder gevoed door de effecten van de langdurige crisis (corona en Oekraïne) op de VRZHZ evenals een verdere algemene prijsstijging bovenop de inflatie. Gezien het feit dat ook de begrotingen van deelnemende gemeenten onder druk staan, vragen wij de VRZHZ met klem om terughoudend om te gaan met eventuele verdere verhogingen van de gemeentelijke bijdrage. Ook vragen wij u om de deelnemende gemeenteraden tijdig te informeren over overschrijdingen. Op het moment dat u besluit om incidentele middelen in te zetten voor structurele uitgaven, vragen wij u vooraf de tien aangesloten gemeenteraden hierover te informeren en hierbij een grens te hanteren van €100.000,-. <i>2. Deeltijdregeling</i> Wij constateren dat er een groot financieel risico is ontstaan door de deeltijdrichtlijn. Aangezien de regeling haar oorsprong vindt in Europese wet- en regelgeving, achten wij het logisch dat de landelijke overheid, als	Jaarrekening 2021 Uiteraard leveren wij maximale inspanningen om het tekort in 2022 zoveel mogelijk te beperken. Ontwerpbegroting 2023 Wij danken u voor uw positieve en betrokken reactie. We begrijpen uw zorgen over de financiële situatie van de VRZHZ en zijn ons ervan bewust dat de deelnemende gemeenten ook te maken hebben met financiële uitdagingen. We informeren ons algemeen bestuur regelmatig over onze financiële positie in BURAP I en BURAP II en bij onze begroting en gedurende deze momenten zullen wij uiteraard eventuele onverhoopte afwijkingen aan hen melden. <i>2. Deeltijdregeling</i> We blijven u informeren over ontwikkelingen op dit dossier. Als regio zien we dit als een stelselwijziging en willen we het effect voor onze (vrijwillige) brandweermensen minimaliseren.

		lid van de Europese Unie, de kosten voor deze regeling zal dragen. Wij dringen er dan ook bij u op aan om de kosten voor de deeltijdregeling neer te leggen waar die horen, namelijk bij de Rijksoverheid. <i>3. Veiligheidsniveau</i> Wij zijn tevreden over het huidige veiligheidsniveau en trots op de brandweerkorpsen in onze gemeente. Daarom is voor ons het vasthouden aan het huidige veiligheidsniveau cruciaal.	
8.	Het college van de gemeente Papendrecht	Stijgende kosten en inzicht Oekraïne en Corona kosten De stijgende kosten van de VR ZHZ, zoals beschreven in de begroting 2023, zijn substantieel voor de gemeentebegroting. Dit zorgt voor een grote gezamenlijke financiële en inhoudelijke verantwoordelijkheid. Daarnaast willen wij dat u de tijdsinvestering betreffende de activiteiten voor de eventuele nieuwe Covid-pandemie en opvang van Oekraïners in 2022 en 2023 transparant in beeld brengt en welke gevolgen dit beleidsmatig en financieel heeft voor de reguliere activiteiten. Resterende tekort De raad stelt voor het resterende tekort van 9000€ (jaarstukken 2021) niet ten laste te brengen van de gemeenten maar mee te nemen in het negatieve resultaat van 2022, dit gezien het geringe bedrag per gemeente na verdeling. Kostenontwikkelingen We zien op dit moment de prijzen stijgen en de kosten oplopen. Dit zal ook gevolgen hebben voor nieuwe CAO gesprekken en de omvang van loonkosten. De afgesloten gemeentelijke CAO loopt tot 2023. Daarbij komen ook de na-ijleffecten van Covid en een eventuele nieuwe Covid-golf eind 2022 en begin 2023. Dit kan de budgetten verder onder druk zetten. Deze kostenontwikkelingen spelen ook bij gemeenten en de andere Gemeenschappelijke Regelingen. Wij vragen u deze kostenontwikkelingen goed te monitoren en ons tijdig te informeren. Wij verzoeken u in deze ontwikkeling pro actief de gemeenten op te zoeken om zo gezamenlijk te kijken naar optimale oplossingen. Groeiend takenpakket	Informeren gemeenten Dank voor uw positie reactie op onze begroting 2023. Wij zullen scherp zullen blijven op de kosten binnen de begroting. Ook zullen we ons uiterste best doen om extra bijdragen te minimaliseren of te voorkomen, zonder afbreuk te doen aan ons dienstverleningsniveau. En hier sturen we strak op middels onze P&C-cyclus. Gemeenten worden tijdig betrokken bij ontwikkelingen middels het kernteam en auditcommissie en het algemeen bestuur. Onze voorzitter, Wouter Kolff komt na de zomer bij u langs voor een kennismaking met de gemeenteraden voor de Veiligheidsregio en Smart Delta Drechtsteden. Uiteraard zijn we altijd bereid om vanuit het managementteam VRZHZ een toelichting te geven aan uw college of raad over de begroting of beleidsplan of andere vraagstukken aangaande de Veiligheidsregio. Stijgende kosten en inzicht Oekraïne en Corona kosten Wij houden uren en kosten voor de Oekraïne en Covid en crisisopvang COA apart bij. In BURAP II zult u nader worden geïnformeerd over de voortgang van op de inhoudelijke speerpunten en de effecten van de tijdsbesteding voor Oekraïne en Covid op deze speerpunten. Resterende tekort

		De ontwikkeling van een groeiend takenpakket zonder altijd volledige financiële compensatie vergroot de druk op de gemeentelijke begroting en daarmee het risico dat gemeentelijke voorzieningen onder druk komen te staan, wat wij onwenselijk vinden. We vinden het belangrijk het patroon van de rijksoverheid te doorbreken en dit in de betreffende overleggen te bespreken, door het bestuur van de Veiligheidsregio ZHZ in het Veiligheidsberaad en met ministerie van Justitie en Veiligheid.	Uw voorstel is niet overgenomen. Andere gemeenten hebben geen opmerkingen gemaakt. Kostenontwikkelingen Hierover zult u nader worden geïnformeerd bij de BURAP II 2022. We betrekken gemeenten pro-actief via het kernteam en de auditcommissie. Groeiend takenpakket Op verschillende tafels, waaronder bij het Veiligheidsberaad, komt dit onderwerp op tafel. We delen uw zorgen en het is ook regelmatig onderwerp van gesprek binnen het bestuur.
9.	De raad van de gemeente Sliedrecht	U heeft in de stukken voldoende aangetoond dat de structurele extra bijdrage onontkoombaar is om de kwaliteit van de veiligheidszorg te borgen. Bovendien geeft u terecht aan dat het afgelopen decennia, in financieel gunstiger tijden en conform afspraak, een bedrag van in totaal € 11 mln. door positieve jaarresultaten is teruggestort naar de gemeenten. Nu de financiële situatie zorgelijk is hebben wij als eigenaar ook onze verantwoordelijkheid te nemen. Vanzelfsprekend willen wij goed op de hoogte worden gehouden over de inhoudelijke en financiële keuzes en ontwikkelingen. Meer middelen ontvangen in tijden van schaarste houdt ook in dat extra zorgvuldig wordt gekeken naar wat wel en niet gedaan wordt. Prioriteren is noodzakelijk. Samenwerken Daarom verzoeken wij u nogmaals om te onderzoeken of we alle expertise op bijvoorbeeld het gebied van de crisisbeheersing zelf in huis moeten hebben of daarin goed kunnen samenwerken / delen / inkopen met andere veiligheidsregio's. Ook in technologisch opzicht kunnen we soms beter volger dan voorloper zijn. RiskFactory In uw concept begroting licht u het plan van de Risk Factory toe. Het betreft hier een project waarbij gemeenten, VRZHZ en andere partners samenwerken aan het versterken van bewustwording over veiligheid. Wij	Informerende gemeenten Dank voor uw positieve reactie op onze begroting 2023. Wij zullen scherp zullen blijven op de kosten binnen de begroting. We doen ons uiterste best om extra bijdragen te minimaliseren of te voorkomen, zonder afbreuk te doen aan ons dienstverleningsniveau. En hier sturen we strak op middels onze P&C-cyclus. Gemeenten worden tijdig betrokken bij ontwikkelingen middels het kernteam en auditcommissie en het algemeen bestuur. Onze voorzitter, Wouter Kolff komt na de zomer bij u langs voor een kennismaking met de gemeenteraden voor de Veiligheidsregio en Smart Delta Drechtsteden. Uiteraard zijn we altijd bereid om vanuit het managementteam VRZHZ een toelichting te geven aan uw college of raad over de begroting of beleidsplan of andere vraagstukken aangaande de Veiligheidsregio. Samenwerken Als VRZHZ zoeken we indien mogelijk de samenwerking met andere partijen en veiligheidsregio's om van elkaar te leren en

		zijn van mening dat scherp naar de haalbaarheid en meerwaarde van dit initiatief gekeken moet worden. Een sluitende business case is uiteraard voorwaardelijk. Wij verzoeken u eerst met een stevig en helder plan inclusief toelichting op nut en noodzaak te komen. MIC Wij begrijpen nut en noodzaak van de MIC investering. Ook past het inhoudelijk bij een versterkte bovenregionale samenwerking op het gebied van crisesbeheersing. Echter, ook binnen de nog op te stellen business case dienen keuzes gemaakt te worden. Wij roepen u dan ook op hier alert op te zijn en goed aangehaakt te blijven bij de regio's en het Rijk in de verdere uitwerking. Ook willen wij tijdig over de verdere uitkomsten geïnformeerd worden. Deeltijdrichtlijn Onze oproep is om nadrukkelijk onder de aandacht te brengen, zoals dat nu gebeurt via de landelijke denktank bij het ministerie, dat de Europese deeltijdrichtlijn geen effect mag hebben op de inzet van onze (vrijwillige) brandweerlieden. Ook hier blijven worden wij graag nader geïnformeerd over de ontwikkelingen.	van elkaars expertise gebruik te maken. Om ook zo effectief en efficiënt mogelijk om te gaan met beschikbare middelen. Wel met het behoud van onze eigen identiteit. We zien dit bijvoorbeeld ook in de aanpak van de Oekraïne crisis en de aanpak crisisopvang waar iedere week afstemming is tussen de regio's en binnen onze regio met gemeenten om ervaringen in de aanpak te delen en te kijken waar samenwerking loont. RiskFactory Voor RiskFactory is er afgesproken in het algemeen bestuur om een sluitende businesscase uit te werken en de andere partners te motiveren tot een bijdrage. Pas na uitwerking van de businesscase neemt het bestuur een besluit voor RiskFactory met een go/no go. MIC Een businesscase wordt opgesteld en komt ter besluitvorming terug in het algemeen bestuur. Deeltijdrichtlijn We blijven u informeren over ontwikkelingen op dit dossier. Als regio zien we dit als een stelselwijziging en willen we het effect voor onze (vrijwillige) brandweermensen minimaliseren.
10.	De raad van de gemeente Zwijndrecht	Dienstverlening en bijdrage Hoewel u een forse bijdrage van ons vraagt in een tijd waarin de financiële situatie van gemeenten al geruime tijd onder druk staat, hebben wij begrip voor uw verzoek. De extra taken en werkzaamheden vanwege de coronacrisis en de oorlog in Oekraïne geven aan dat een belangrijke rol voor uw organisatie is weggelegd. Wij vinden het nu niet de tijd om de kwaliteit van uw dienstverlening extra onder druk te zetten.	Dienstverlening en bijdrage Dank voor uw positie reactie op onze begroting 2023. Wij zullen scherp zullen blijven op de kosten binnen de begroting. We zullen ons uiterste best doen om extra bijdragen te minimaliseren of te voorkomen, zonder afbreuk te doen aan ons dienstverleningsniveau. Informeren gemeenten Gemeenten worden tijdig betrokken bij ontwikkelingen middels het kernteam en auditcommissie en het algemeen bestuur.

Ontvangen zienswijzen ontwerp-concernbegroting 2023 VRZHZ
 Beantwoording ontvangen zienswijzen ontwerp-concernbegroting 2023 VRZHZ

			Onze voorzitter, Wouter Kolff komt na de zomer bij u langs voor een kennismaking met de gemeenteraden voor de Veiligheidsregio en Smart Delta Drechtsteden. Uiteraard zijn we altijd bereid om vanuit het managementteam VRZHZ een toelichting te geven aan uw college of raad over de begroting of beleidsplan of andere vraagstukken aangaande de Veiligheidsregio.
--	--	--	---

23 mei 2022
Definitieve versie
2022/0518A

Begroting

2023

veiligheids
regiozhz

Inhoudsopgave

1	Inleiding	3
2	Veiligheid voorop	4
2.1	Wat we willen bereiken	4
2.2	Wat we daarvoor doen	4
2.3	Relatie met financieel perspectief.....	5
2.4	Wat mag het kosten?	5
3	Uitwerking van de sporen	7
3.1	Passend acteren op ons risicobeeld	7
3.2	Deskundig adviseren in risicobeheersing en verbindend regisseren in crisisbeheersing	8
3.3	Krachtige brandweerzorg op maat door beroeps en vrijwilligers	10
3.4	Informatie gestuurd werken	11
3.5	Omgevingsgericht werken aan zelfredzaamheid	13
3.6	Wendbaar en duurzaam organiseren	14
4	Paragrafen.....	15
4.1	Weerstandvermogen en risicobeheersing.....	15
4.2	Onderhoud kapitaalgoederen	17
4.3	Financiering.....	18
4.4	Bedrijfsvoering.....	22
4.5	Verbonden partijen	22
4.6	Meerjarig investeringsplan	26
5	Financiën.....	27
5.1	Algemeen	27
5.2	Overzicht van baten en lasten	27
5.3	Overzicht van de gemeentelijke bijdragen	27
5.4	Incidentele baten en lasten	28
5.5	Meerjarenraming 2023-2026.....	28
5.6	Uiteenzetting financiële positie	28
5.7	Verloop van reserves	29
5.8	Verloop van voorzieningen	31
6	Vaststelling	32
7	Bijlagen.....	33
7.1	Overzicht van baten en lasten naar kostensoorten	33
7.2	Programmaplan met overzicht van baten en lasten	34
7.3	Overzicht van baten en lasten naar taakveldindeling	34
7.4	Verplichte beleidsindicatoren.....	34
7.5	Geprognostiseerde balans	35
7.6	Risico's.....	36

1 Inleiding

De Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid (VRZHZ) is één van de 25 veiligheidsregio's in Nederland. Namens de 10 gemeenten in onze regio voeren wij verschillende taken uit voor het programma veiligheid, namelijk risicobeheersing, crisisbeheersing, brandweezorg en geneeskundige hulpverlening. De begroting 2023 is de tweede jaarschijf gebaseerd op het beleidsplan 2022-2025.

De begroting 2023 noemt de stappen die in 2023 gezet worden om invulling te geven aan de visie uit het beleidsplan. We volgen in deze begroting de lijn van de sporen uit het beleidsplan. Zo kunnen de stappen goed in het licht van het beleidsplan worden gezien. De speerpunten richten zich vooral op de specifieke en bijzondere zaken die dit jaar aandacht vragen. Voorop staat dat we een organisatie zijn die continu paraat staat voor de veiligheid van mens en dier binnen de regio Zuid-Holland Zuid. Van kleine incidenten tot groot, opererend vanuit 31 kazernes.

Ontwikkelingen staan niet stil. In 2023 verwachten we aan de slag te kunnen met de uitkomsten van het landelijk onderzoek naar een toekomstbestendig brandweerstelsel. De omgevingswet zal in 2023 van kracht zijn en er wordt meer duidelijk over de evaluatie van de Wet Veiligheidsregio's. Afhankelijk van het proces in 2022 hopen we in 2023 volop in te zetten op de Risk Factory en het Multi Intelligence Center.

In 2022 is intensief gesproken over het financieel perspectief van de VRZHZ. Zorgen zijn er als het gaat over de hoge inflatiecijfers van de laatste tijd. We verwachten dit terug te zien in een nieuwe CAO in 2023 omdat de huidige tot en met 2022 loopt. Het vraagt om blijvend de vinger aan de pols te houden en hier transparant met het bestuur over te spreken.

De coronacrisis heeft laten zien dat de wereld niet maakbaar is. Onverwachts kunnen perspectieven er anders uit zien. Het zit in de kern van ons werk. Incidenten en crisis is waar het anders gaat dan de verwachting was. Vanuit onze kernwaarden, deskundig, daadkrachtig, betrokken en samenwerkingsgericht werken we ook in 2023 aan een veilig Zuid-Holland Zuid.

Hoe is de begroting opgebouwd?

In hoofdstuk 2 schetsen we een samenvatting van het programma dat de VRZHZ voert. Hoofdstuk 3 gaat in op de verschillende (beleids)doelstellingen, opgebouwd langs de lijn van de zes sporen uit het concept beleidsplan. De verplichte paragrafen van de begroting komen aan bod in hoofdstuk 4, waarna vervolgens hoofdstuk 5 de financiële begroting toont.

2 Veiligheid voorop

De begroting van de Veiligheidsregio bestaat in essentie het taakveld 'Risico-, crisisbeheersing en brandweer' en vormt zo onderdeel van het programma Veiligheid. De begroting (en jaarrekening) van de Veiligheidsregio is opgezet als een 'plug-in' voor de gemeentelijke programmabegroting. Het volgt de opzet van het BBV, als ware het een (deel)programma.

2.1 Wat we willen bereiken

Het **beoogd effect** van dit programma is weergegeven in de visie van de Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid:

Wij vergroten de veiligheid van iedereen die in Zuid-Holland Zuid woont, werkt of recreëert. We stimuleren en bevorderen veiligheid en veilig gedrag. We doen dit met voor hun taak uitgeruste medewerkers en in nauwe verbinding met onze gemeenten en samenwerkingspartners. Informatie wordt door ons steeds beter gebruikt om veiligheid te verbeteren. Wij werken risicogericht en tonen flexibiliteit bij het oppakken van strategische opgaven. Bij incidenten reageren we adequaat om een onveilige situatie te voorkomen, te beperken of te bestrijden.

2.2 Wat we daarvoor doen

Om dit effect te realiseren, voeren wij voor onze 10 gemeenten in de regio taken uit op het gebied van risicobeheersing, crisisbeheersing, rampenbestrijding, brandweezorg en geneeskundige hulpverlening, ondersteund door taken op het gebied van bedrijfsvoering. In het beleidsplan 2022-2025 zijn voor de komende periode de volgende 6 sporen benoemd:

1. Passend acteren op ons risicobeeld
2. Deskundig adviseren in risicobeheersing en verbindend regisseren in crisisbeheersing
3. Het leveren van krachtige brandweezorg op maat door beroeps en vrijwilligers
4. Informatie gestuurd werken
5. Omgevingsgericht werken aan zelfredzaamheid
6. Wendbaar en duurzaam organiseren

De uitvoering van onze taken hangt sterk samen met ons risicoprofiel. Een opvallende factor in ons risicobeeld is de vele infrastructuur, met dagelijks het vervoer van grote hoeveelheden verschillende gevaarlijke stoffen. Rivieren die bijdragen aan het overstromingsrisico. Indringende vraagstukken als we die verbinden met de grote woningbouwopgave in onze regio, die voor een groot deel plaats vindt op locaties met veel infrastructuur of die onder water lopen bij een overstroming. Daarnaast is er steeds meer aandacht voor wat we "nieuwe typen crises" noemen zoals een pandemie of digitale verstoring. Crises die de maatschappij kunnen ontwrichten.

Dat doen we niet alleen als VRZHZ. We werken nauw samen met gemeenten en partners als de OZHZ, de DG&J, andere hulpdiensten, maar ook waterschappen en nutsbedrijven. En we werken steeds intensiever op landelijk niveau als veiligheidsregio's samen. De rol van het Veiligheidsberaad in de aanpak van de Corona pandemie is hier een voorbeeld van. En zo kijken we landelijk ook naar vraagstukken als de

taakdifferentiatie van de brandweer, de arbeidsvoorwaarden en de ontwikkeling van informatiegestuurd werken.

2.3 Relatie met financieel perspectief

In het algemeen bestuur van 10 maart 2022 zijn voorstellen behandeld met betrekking tot het financieel perspectief van de VRZHZ. Deze voorstellen zijn verwerkt in deze ontwerpbegroting 2023 en als zodanig onderdeel van de zienswijze bij de gemeenten. Concreet gaat het per saldo in 2023 om een verhoging van € 2,26 mln.

Het kostenniveau in onze bedrijfsvoering is significant gestegen. De veiligheidszorg voor onze inwoners willen we op het huidige niveau garanderen. De VRZHZ heeft de afgelopen jaren aanzienlijke bezuinigingen doorgevoerd. Daarom zullen nieuwe besparingen direct effect hebben op de kwaliteit van onze dienstverlening. Denk aan: minder brandweerposten, een lager aantal piketten en het afstoten van ons eigen operationeel crisiscentrum. Daarom doen we een dringend beroep op de 10 gemeenten in onze regio. Concreet vanaf 2023 een structurele extra bijdrage van €2.264.000, bestaande uit:

1. €464.000 om de CAO-effecten voor onze medewerkers te dragen;
2. €1.800.000 om structureel hogere kosten te kunnen absorberen.

Stijgende kosten (in mln) betreffen onder andere CAO ontwikkelingen (0,5), inkoop/onderhoud materieel en materialen (0,3), onderhoud gebouwen (0,3), ICT (0,5) en informatieveiligheid (0,2). Bij kosten exogene ontwikkelingen gaat het vooral om invoering van de omgevingswet (0,4). Gewenste innovaties zijn het Multi Intelligence Center (0,35) en de Risk Factory (afhankelijk van business case).

2.4 Wat mag het kosten?

In onderstaande tabel is de raming van baten en lasten weergegeven:

Concernniveau 2023	Begroting 2023		
<i>Bedragen x € 1.000</i>	Lasten	Baten	Saldo
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	49.108	48.474	-634
Mutaties reserves	77	711	634
Resultaat	49.184	49.184	0

Het verloop van de gemeentelijke bijdrage als onderdeel van de baten van de begroting 2023 ziet er ten opzichte van de begroting 2022 als volgt uit:

Verloopstaat gemeentelijke bijdrage 2023		Gemeentelijke bijdrage
Bedragen x € 1.000		
Begroting 2022		38.290
	<u>Mutaties</u>	
	Corr Bijdrage uittreedsom	210
Begroting 2022 na wijziging		38.500
	<u>Mutaties</u>	
	Loonindex	555
	Prijsindex	274
	Maatwerk FLO	25
	Meerjaren perspectief	2.264
Begroting 2023		41.618

Per 2019 is een nieuw kostenverdeelmodel ingegaan op basis van de uitkering die gemeenten ontvangen uit het gemeentefonds, sub-cluster brandweezorg en rampenbestrijding. De totale hoogte van de begroting van de VRZHZ is bij dit besluit niet gewijzigd, alleen de verdeling van de bijdragen door de gemeenten. Er wordt een ingroeiperiode wordt aangehouden van 5 jaar. Dit betekent dat het begrotingsjaar 2023 het laatste jaar van de ingroei is.

3 Uitwerking van de sporen

In de volgende 6 paragrafen volgen we de sporen uit het beleidsplan.

3.1 Passend acteren op ons risicobeeld

Kerntaken

- Het adviseren op basis van het regionaal risicoprofiel.
- Het opstellen van specifieke planvorming voor onderscheiden risico's en crises.
- Het aanwijzen van bedrijfsbrandweren.
- Het prepareren op zwaartepunten uit het regionaal risicoprofiel zoals bijvoorbeeld incidentbestrijding te water.

Specifiek in 2023

Wat we doen	Wanneer zijn we tevreden?
Aandachtsgebied natuurlijke omgeving: We zetten in op verkleining van het overstromingsrisico middels samenwerking met partners op het gebied van waterveiligheid en nemen deel aan een aantal landelijke pilots gericht op evacuatie van mens en dier. Hierin werken we nauw samen met de gebiedsraad Alblasserwaard / Vijfheerenlanden en delprogramma Rijnmond-Drechtsteden. De impactanalyses ernstige wateroverlast en overstromingen actualiseren we zo nodig en dienen als basis voor de (regionale) evacuatiestrategie bij (dreigende) overstroming. We adviseren op het gebied van ruimtelijke- en klimaatadaptatie.	We vertalen overstromings- en klimaatrisico's in de advisering in het kader van omgevingsveiligheid. In samenwerking met het delprogramma Rijnmond-Drechtsteden en de Zuid-Hollandse VR-en is een aanzet voor een bovenregionale evacuatiestrategie opgeleverd.
Aandachtspunt verkeer en vervoer: Tot 2030 worden een groot aantal bruggen, tunnels, wegen en sluizen gerenoveerd, vervangen of aangelegd. We volgen en adviseren over deze grote infrastructurele werkzaamheden in onze regio gericht op bereikbaarheid, tunnelveiligheid en incident management. In 2023 gaat het in bijzonder om de renovatie van de Heinenoordtunnel (2023-2024), de Haringvlietbrug (2022-2023), de brug over de Noord (2024), de Papendrechtsebrug (2024) en de voorbereidingen voor de tunnel over de Noord (2025) en de Drechtunnel (2025).	De bereikbaarheid en veiligheid bij de grote projecten is gegarandeerd.
Aandachtsgebied gezondheid: De GHOR voert met haar partners een geneeskundige ketenoefening uit om de samenwerking in het zorgnetwerk te intensiveren en procedures en werkafspraken te beoefenen. Waar mogelijk doen wij dit (ook) in ROAZ ZWN verband.	De contacten zijn geïntensiveerd en de oefening is succesvol afgerond en geëvalueerd.
Programma transportveiligheid: We profileren ons als kennisregio op het gebied van transportveiligheid. We zetten onze kennis en expertise in bij landelijke gremia om daarmee besluitvorming, prioriteiten en vooral de risico's te beïnvloeden.	Afhankelijk van de ontwikkelingen in 2022 realiseren we in 2023 een werkplan om meer concreet invulling te geven het programma.
Kijfhoek en spoorzone: We zetten belangrijke stappen om de slagkracht bij incidenten in de spoorzone en op Kijfhoek te verbeteren. We treden op als adviseur bij de het verbeteren van de bereikbaarheid en bluswatervoorziening en zijn het bevoegd gezag voor de aanwijzing van de bedrijfsbrandweer op Kijfhoek.	De bereikbaarheid en bluswatervoorziening is zowel tijdens als na de aanpassingen op orde op het rangeerterrein Kijfhoek en in de spoorzone.
Schuimbluscapaciteit We werken aan de versterking van schuimbluscapaciteit binnen onze regio. Daarnaast wordt de samenwerking met Prorail op dit gebied voortgezet. Deze samenwerking bestaat uit dat de gezamenlijk aanbesteedde specialistische schuimblusvoertuigen voor de spoorzone en de samenwerkingsafspraken geïmplementeerd worden.	De schuimblusvoertuigen zijn aangekocht en geïmplementeerd. De opleidingen zijn gestart en het personeel is vakbekwaam.

De overstap wordt gemaakt naar fluorvrije schuim, omdat fluor een negatief effect heeft op milieu en gezondheid. Dit betekent dat uitvoering gegeven moet worden aan een transitieproces voor schuimvormend middel.	Het traject Schuimtransitie is volgens het meerjarig plan van aanpak uitgevoerd.
Incidentbestrijding te water Op basis van de bestuurlijke keuzes wordt verder vorm gegeven aan de incidentbestrijding te water.	Op basis van een plan van aanpak is uitvoering gegeven aan de richting die door het bestuur is gegeven rondom Incidentbestrijding te water
Risicogericht advies op actuele ontwikkelingen: Klimaatverandering, innovatie in bouwmethode, duurzaamheid en de energietransitie resulteren in nieuwe risico's en inzichten. Wij volgen actief ontwikkelingen rondom nieuwe risico's en streven naar een optimale vertaling daarvan in onze eindproducten. Tevens maken wij de vertaling naar repressie, zodat ook zij goed voorbereid zijn op deze nieuwe risico's.	Actuele ontwikkelingen en risico's zijn vertaald in onze adviezen en andere eindproducten en relevante ontwikkelingen en risico's zijn gedeeld met de incidentbestrijding.
Tussentijdse actualisatie Regionaal Risicoprofiel (RRP): We spiegelen actuele ontwikkelingen aan het in 2019 vastgestelde Regionaal Risicoprofiel en relevante crisistypen. Op basis hiervan analyseren we en wegen we risico's opnieuw. Indien noodzakelijk wijzigingen we het RRP.	Geactualiseerd RRP ter kennisgeving aangeboden aan het algemeen bestuur (zonder uitgebreide vaststellingsprocedure).
Update werkwijze risicoprofiel voor de zorg In ROAZ ZWN verband vind vanuit de GHOR een herijking plaats van de 'risicogerichte benadering' (2018), waarmee de primaire risico's voor de zorg in samenhang met het RRP worden gedefinieerd. Hierbij wordt aansluiting gezocht op de landelijke werkwijze (pilot) van het Zorgrisicoprofiel.	Er is in ROAZ ZWN verband overeenstemming over de nieuwe werkwijze om te komen tot een risicoprofiel voor de zorg.

3.2 Deskundig adviseren in risicobeheersing en verbindend regisseren in crisisbeheersing

Kerntaken

- Het adviseren en toezicht houden op het gebied van brandveiligheid en omgevingsveiligheid.
- Het multidisciplinair adviseren over evenementen en samenwerking in evenementenveiligheid.
- Het opstellen van mono- en multidisciplinaire planvorming voor crisisbeheersing en rampenbestrijding.
- Het onderhouden van een parate en geoefende crisisorganisatie.
- Het uitvoeren van de taken voor de Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio (GHOR).
- Het uitvoeren van taken op het gebied van Bevolkingszorg.

Specifiek in 2023

Deskundig adviseren op risico's: We vormen het kenniscentrum op het gebied van brandveiligheid, omgevingsveiligheid en evenementenveiligheid. Gemeenten, instellingen en woningbouwverenigingen worden zowel gevraagd als ongevraagd geadviseerd over de risico's behorend bij deze thema's.	Integrale advisering op de thema's brandveiligheid, omgevingsveiligheid en evenementenveiligheid is geborgd. Door middel van een infographic worden de resultaten en geleverde producten gevisualiseerd.
Omgevingswet / Wet kwaliteitsborging voor het bouwen: De datum van inwerkingtreding van de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging staat nog niet vast en is meermaals uitgesteld. Duidelijk is dat de wijziging ingrijpende gevolgen heeft voor o.a. het werk van de afdeling Risico- en crisisbeheersing. Samen met onze partners werken wij aan een succesvolle implementatie. Na inwerkingtreding werken wij verder aan een solide basis voor de uitvoering van ons werk. Concreet evalueren wij de nieuwe samenwerkingsafspraken, actualiseren wij in samenhang met de Omgevingswet het beleid en werken wij verder aan de verbetering van onze producten, processen, documenten, voorschriftenbibliotheek en de inrichting van geautomatiseerde systemen. Daarnaast blijven wij ook in 2023 investeren in de kennis en competenties van onze medewerkers.	Op basis van de landelijke ontwikkelingen actualiseren we ons plan van aanpak en implementeren succesvol de wetten.
Crisisgericht werken: We onderzoeken de inzet van onze crisisorganisatie bij verschillende typen van rampen en crisis. We doen dit samen met TNO, het IFV en andere Veiligheidsregio's. Dit punt loopt door vanuit 2022.	De eerste uitkomsten zijn geïmplementeerd en beoefend.
Investeren in netwerken: In 2022 hebben we een plan opgesteld voor accountmanagement. In 2023 implementeren we de acties uit het plan. We participeren actief in landelijke gremia zoals de Vakraad Risico- en crisisbeheersing, de Vakraad Brandveiligheid, Netcentrisch werken en werk- en stuurgroepen in GGD-GHOR NL en Bevolkingszorg verband. We leveren de voorzitter hoofden GHOR.	De acties zijn conform het plan gerealiseerd. We hebben een substantiële bijdrage geleverd en mede de landelijke koers bepaald. Op de bestaande netwerken is blijvend geïnvesteerd.
Regisserend verbinden bij crises: We voeren een aantal fieldlabs uit om te onderzoeken hoe de regisseursrol bij crises kan worden vormgegeven. Dit zal vooral nog gericht zijn op lokale en kleinschalige experimenten. In 2022 hebben we hier beperkt invulling aan kunnen geven dus loopt door in 2023.	De fieldlabs zijn afgerond en geëvalueerd.
Bovenregionaal samenwerken:	

Dit punt is blijven staan uit 2022. We onderzoeken de samenwerking met de VRR op het gebied van vakbekwaamheid voor crisisbeheersing. We verdiepen vanuit de GHOR de samenwerking ROAZ ZWN verband met VRR en VRZ. We participeren actief in het vormgeven en invullen van KCR2, het nieuwe knooppunt voor samenwerking tussen regio's en het Rijk vooral op het gebied van informatievoorziening.	Besluit over wel of niet samenwerken is genomen en bepaald op welke gebieden. De samenwerking tijdens een pandemie is doorontwikkeld naar andere crisistypen Uitvoering verloopt op schema volgens het landelijk projectplan.
Een sterke zorgketen: De samenwerkingsverbanden die in de zorg tijdens de COVID-19 crisis zijn ontstaan worden vanuit de doorontwikkeling netwerksamenwerking (2022) omgevormd naar netwerk met duurzame relaties. De GHOR werkt hierin (waar mogelijk) efficiënt en effectief samen met DG&J en bestaande netwerken in de zorg (zoals Drechtzorg en het ROAZ).	Het netwerk van de GHOR is op een duurzame manier verbreed. Zorgpartners uit de gehele zorgketen weten ons te vinden en wij hen.
Doorontwikkeling netcentrisch werken in de zorg: Mede op basis van de lessen vanuit de COVID-19 crisis en in aansluiting op de regionale (MIC) en landelijke ontwikkelingen (zoals KCR2) wordt door de GHOR in ROAZ Zuid-West Nederland verband het netcentrisch werken verder uitgerold in de zorgsector.	Netcentrisch werken is (verder) uitgerold in de zorgsector in de (ROAZ) regio.
Vakbekwaamheid: We werken aan de verbetering van registratie en borging door het aantoonbaar maken van de vakbekwaamheid van alle operationele crisisfunctionarissen van VRZHZ. Dit punt stond ook in de begroting 2022 maar loopt door naar 2023.	Het kwantitatief en kwalitatief registreren van de operationele crisis functionarissen van VRZHZ is ingevoerd.

3.3 Krachtige brandweezorg op maat door beroeps en vrijwilligers

Kerntaken

- Het leveren van parate brandweezorg.
- Het verwerven, beheren en onderhouden van materiaal en materieel.
- Het verzorgen van de vakbekwaamheid (vakbekwaam worden en blijven) van het operationeel personeel.
- Het opstellen van procedures en regelingen voor het brandweeroptreden.
- Het zorgdragen voor het goed verlopen van de alarmering en melding van de brandweer en de juiste en tijdige operationele informatie voor het operationeel optreden.
- Het beheren, doorontwikkelen en toekomstbestendig maken van het brandweeractiecentrum.

Specifiek in 2023

Dekkingsplan: Er wordt een nieuw dekkingsplan gemaakt dat is gebaseerd op gebiedsgerichte brandweezorg.	Dekkingsplan is gereed en bestuurlijk vastgesteld.
Deeltijdrichtlijn: De gevolgen van de deeltijdrichtlijn worden vertaald en verwerkt naar de eigen brandweerorganisatie. De paraatheid en de brandweezorg als geheel blijft op het bestuurlijk vastgestelde niveau in het dekkingsplan voortbestaan.	Onze paraatheid is blijvend geborgd.
Brandweezorg op maat:	

We blijven aandacht schenken aan onze postgerichte samenwerking en maatwerkoplossingen door betere aansluiting op het gebied gebonden risicoprofiel. We verhogen de veerkracht van onze brandweerorganisatie.	We zijn goed ingespeeld en voorbereid op alle voorkomende risico's in onze regio.
Vakbekwaamheid (doorgeschoven uit 2022): We werken aan de kwaliteitsverbetering en borging door het beter aantoonbaar maken van de vakbekwaamheid van het operationeel personeel en de instructeurs. We richten het oefenen van de specialistische taken postgericht in waarbij er regelruimte is voor de posten. Hiermee maken we het oefenen doelmatiger.	Het kwaliteitsmetingssysteem voor het operationele brandweerpersoneel van manschap tot en met HOVD en instructeurs is ingevoerd. Voor de specialistische oefeningen wordt gebruik gemaakt van aantoonbare vakbekwaamheidskaarten (AVK's).
Oefenen (piket)functionarissen: Voor het oefenen van (piket)functionarissen wordt bij de ontwikkeling van ieder oefenjaarplan aansluiting gezocht bij de actuele ontwikkelingen en leerpunten per groep/individu.	Voor het opstellen van het oefenjaarplan is een procesbeschrijving gemaakt en geïmplementeerd. De basis hiervan is een behoefte onderzoek. De oefenevaluaties, die van toepassing zijn op (piket)functionarissen, worden gebruikt als input voor het oefenjaarplan.
Brandweerkleding De doorvoering van de landelijke afspraken rondom brandweerkleding vindt plaats. Dit betekent dat we uitvoering gaan geven aan de aanbesteding brandweerkleding.	De aanbesteding van bluskleiding is afgerond.
Vergroening wagenpark Een onderdeel van het maatschappelijk verantwoord ondernemen is de keuze om te kiezen voor vergroening van ons wagenpark. Hier wordt planmatig uitvoering aan gegeven.	De vergroening van het wagenpark is volgens het meerjarig plan van aanpak uitgevoerd inclusief aanpassing van het meerjaren investeringsplan.
Werkplaatsen: We starten met het verder professionaliseren en toekomstbestendig maken van de werkplaatsen. Dit is doorgeschoven uit 2022. De huisvesting van de werkplaatsen wordt aangepast om professioneler te werken.	De werkzaamheden van de werkplaatsen zijn beschreven in een kwaliteitshandboek (processen, procedures en instructies). Er is een nieuwe locatie van de werkplaats Ademlucht en logistiek op de begane grond van het Leerpark gerealiseerd met vernieuwde testapparatuur.

3.4 Informatie gestuurd werken

Kerntaken

- Het onderhouden van een Veiligheids Informatie Centrum (VIC);
- Het verzorgen van actuele en gestructureerde informatie over onder andere objecten, voorzieningen, controles en incidenten;
- Het signaleren van trends en ontwikkelingen.

Specifiek in 2023

Multi Intelligence Center (MIC): Het Veiligheids Informatie Centrum wordt in gezamenlijkheid met de VRR doorontwikkeld naar een MIC bij de meldkamer Rijnmond. Hiermee beogen we een 24/7 uur ondersteuning van de collega's op straat met real-time informatie over het incident. Een voorstel voor de financiering wordt voorbereid voor het bestuur. Het project loopt tot en met 2025.	De implementatie loopt conform de projectplanning.
Informatieknooppunt voor veiligheidsinformatie: We ontwikkelen ons naar een informatieknooppunt voor veiligheidsinformatie dat permanent beschikbaar en actueel is. Met de informatie kunnen trends, risico's en ontwikkelingen worden gesignaleerd en kan bewust gestuurd worden op risico's, resultaten en management informatie.	We hebben de eerste acties uit het plan voor 2023 afgerond
Sturing en verantwoording: We bepalen waarop we willen rapporteren en ontsluiten hiervoor de benodigde data. Het levert heldere en doelmatige rapportages waarop we onze sturing en PDCA-cyclus verbeteren.	Op basis van de resultaten en feedback zijn onze rapportage verder geoptimaliseerd.
Informatie gestuurd werken We bepalen waarop we willen rapporteren en ontsluiten hiervoor de benodigde data. Het levert heldere en doelmatige rapportages op waarop we onze sturing en PDCA-cyclus verbeteren.	Systemen en rapportages zijn gereed en bruikbaar voor interne sturing en externe verantwoording.
Informatieveiligheid Het gebruik van collectieve voorzieningen en de relaties tussen gemeenten, regio's en Rijk onderling maakt dat partijen afhankelijk zijn van elkaars niveau van informatieveiligheid. Het Veiligheidsberaad heeft daarom afspraken gemaakt voor informatieveiligheid in de veiligheidsregio's. Dit niveau is gebaseerd op de Baseline Informatieveiligheid Overheid (BIO).	We voldoen aan het niveau zoals gesteld door het Veiligheidsberaad.

3.5 Omgevingsgericht werken aan zelfredzaamheid

Kerntaken

- Het geven van voorlichting op het gebied van (brand)veiligheid.
- Het verzorgen van risicocommunicatie.
- Het verzorgen van crisiscommunicatie.

Specifiek in 2023

Risicocommunicatie: We blijven investeren in professionele risicocommunicatie gericht op vergroting van het veiligheidsbewustzijn en het bieden van handelingsperspectieven. Daarmee geven we uitvoering aan het risicocommunicatiebeleid. We geven uitvoering aan het plan voor de doorontwikkeling van de risico- corporate- en crisiscommunicatie.	Risicocommunicatie is uitgevoerd conform het beleid De in het plan opgenomen voorstellen voor de genoemde doorontwikkeling zijn gerealiseerd. De communicatiestrategie is geïmplementeerd en de verschillende vormen van communicatie zijn verder naar elkaar toe bewogen.(?)
Communicatieplatform ZHZ Veilig: Het communicatieplatform ZHZ veilig wordt doorontwikkeld of vervangen door een nieuw systeem.	De in 2022 opgestarte aanbesteding wordt in 2023 afgerond en implementatie heeft plaatsgevonden.
Vergrijzing en (brand)veiligheid We investeren in een veiligere leef- en woonomgeving voor de steeds groter wordende groep senioren. Wij volgen de maatschappelijke ontwikkelingen, inventariseren de risico's rondom deze thema's en vertalen dit in een aanpak afgestemd op de situatie en de doelgroep.	Met onze campagnes hebben we d doelgroepen geïnspireerd en gemotiveerd om (brand)risico's aan te pakken, met als doel de veiligheidsrisico's te verkleinen en de zelfredzaamheid van deze doelgroep te vergroten.
Gerichte voorlichting op scholen Jong geleerd is oud gedaan! Met de voorlichtingen op scholen stimuleren we het veiligheidsbewustzijn van kinderen. Mede door COVID-crisis zijn nieuwe methodes ontwikkeld. In 2023 evalueren we onze aanpak en oriënteren we ons op de behoefte van scholen en onze jonge burgers, om zodoende optimaal en via de meest efficiënte kanalen voorlichting te verstrekken aan deze doelgroep.	De aanpak van de voorlichting op scholen is geëvalueerd en vertaald in een aanpak.
Risk Factory: In samenwerking met onze partners is in 2021 een haalbaarheidsonderzoek gestart. Afhankelijk van de uitkomsten gaan we in 2023 aan de slag met de realisatie van de Risk factory Zuid-Holland Zuid.	De samenwerkingsvorm en het projectplan om te komen tot realisatie van de Risk Factory is vastgesteld. Afhankelijk van de ontwikkelingen is gestart met de realisatie.

3.6 Wendbaar en duurzaam organiseren

Kerntaken

- Het uitvoeren van de ondersteunende PIJOFACH taken.

Specifiek in 2023

Implementeren bedrijfsvoeringsvisie: We borgen een afdeling bedrijfsvoering, die het basale niveau van dienstverlening biedt dat nodig is voor de uitvoering van wettelijke taken en noodzakelijke ondersteuning van de lijnorganisatie. Met de lijnafdelingen zijn heldere afspraken gemaakt over de wederzijdse verwachtingen.	Een vervolg is gegeven aan het vastleggen van processen en werkwijzen, de ontwikkeling van team- en individueel niveau is verder vorm gegeven en het werken conform dienstverleningsovereenkomsten is gemeengoed.
Implementeren huisvestingsvisie: We kunnen op een gezonde en effectieve manier tijd- en plaatsonafhankelijk werken. We hebben zicht op het meerjarenperspectief aangaande operationele en niet-operationele huisvesting.	Onze mensen blijven goed gefaciliteerd en kunnen (waar de aard van het werk dat toelaat) gemiddeld 50% thuis en 50% op één van de VRZHZ locaties werken. Een evaluatie van het enkele jaren thuiswerken heeft plaatsgevonden. De huisvestingsvisie is vertaald naar een meerjaren-realisatie en investeringsplan en daarmee is een aanvang gemaakt.
Operationele huisvesting: Voor een optimale dekking vormt operationele huisvesting een belangrijk onderdeel. Op meerdere locaties (Strijen, Sliedrecht, Molenlanden, Gorinchem en Zwijndrecht) lopen discussies of ontpoppen zich plannen en onderzoeken ten aanzien van de operationele huisvesting. Het wijzigen van huisvesting vergt in verband met de opkomst van vrijwilligers, aanrijtijden, (gebouw / brand) risicoprofiel en toekomstvastheid een gedegen onderzoek. Wij voeren deze onderzoeken uit om de meest optimale brandweerzorg te kunnen borgen. Het onderzoek naar een nieuwe locatie voor het Regionaal Coördinatie Centrum (RCC) is afgerond en de bouw is gestart.	De onderzoeken worden gefaseerd uitgevoerd. Dit betekent dat het ene onderzoek is afgerond en van het andere onderzoek start de realisatie. Het RCC is voorzien van een toekomstbestendige inrichting.
HRM facilitering: We begeleiden en ondersteunen de organisatie en onze mensen in de geplande organisatieveranderingen, de huisvestingsvisie en het meer resultaatgericht werken. We creëren een situatie waarin mensen gezond en fit hun taken kunnen uitvoeren.	Medewerkers voelen zich gesteund en gefaciliteerd in het uitvoeren van hun taak in veranderende omstandigheden. De interne VRZHZ-school heeft meer gestalte gekregen. Ons arbeidsmarktbeleid is prominenter in beeld.
Oog voor onze mensen: De mens blijft de belangrijkste krachtbron voor onze prestaties. Op vele facetten vraagt de zorg voor personeel aandacht. De instroom, doorstroom en uitstroom van personeel gaan we beter structureren en borgen. Voor de instroom van vrijwilligers worden eigentijdse vormen toegepast en komt er meer aandacht voor de (rol en betrokkenheid van) werkgevers. Het verstevigen van de rol van ploegchefs maakt hiervan onderdeel uit. Het tweede loopbaanbeleid wordt in 2022 gemaakt en vastgesteld en biedt garantie op een goede voorbereiding op een tweede loopbaan na de periode als beroepskracht.	De instroom, doorstroom en uitstroomprocessen zijn verder geoptimaliseerd, mede door het implementeren van een nieuw personeels/salarissysteem. Het tweede loopbaanbeleid is vastgesteld. De relatie met werkgevers is verstevigd.

4 Paragrafen

4.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Beschikbare weerstandscapaciteit (in €)	ultimo 2022
Algemene reserve per 31 december	500.000
Onvoorzien	10.000
Totale weerstandscapaciteit	510.000

De algemene reserve is bestemd voor de egalisatie van incidentele, niet voorziene tegenvallers. Conform Besluit 2018 664A, houdt de VRZHZ een eenvoudige, bescheiden buffer aan van 1% van het totaal van de lasten van het begrotingsjaar met een minimum van €500.000.

Risico's

Een risico is een kans op het optreden van een positieve dan wel negatieve gebeurtenis van materieel belang die niet is voorzien in de begroting. In de onderstaande tabel wordt een geactualiseerd overzicht van de huidige risico's gepresenteerd. Indien risico's zijn afgedekt middels maatregelen, zoals het afsluiten van verzekeringen, het vormen van voorzieningen, het creëren van (bestemming)reserves en het inrichten van de administratieve organisatie en interne controle, zijn ze niet opgenomen in deze paragraaf. Voor de volledige beschrijving van de risico's wordt verwezen naar bijlage "Risico's".

Nr.	Risico	Financiële gevolgen in €	Kans (%)	Risicoprofiel	I/S*	Benodigde weerstandscapaciteit in €
1.	Langdurige calamiteit	500.000	40%	Hoog (20%)	I	40.000
2.	Garantstelling en risico's leningen oefenterrein	1.400.000	10%	Midden (10%)	I	14.000
3.	Uitval middelen en ICT	200.000	40%	Hoog (20%)	I	16.000
4.	Deeltijdrichtlijn	3.500.000	50%	Hoog (20%)	S	1.400.000
5.	Niveau onderhoud huisvesting (MJOP=80%)	350.000	55%	Midden (10%)	S	77.000
6.	Uitval telefooncentrale	50.000	50%	Hoog (20%)	I	5.000
Totaal benodigde weerstandscapaciteit						1.552.000

* Bij een structureel risico gaan wij conform ons beleid uit van 4 jaar.

N.b. Een crisis als de coronacrisis is onder de noemer 'Langdurige calamiteit' opgenomen. De coronacrisis heeft effect op onze organisatie. De inzetkosten voor de bestrijding van COVID-19 verrekenen we met het ministerie van VWS. Voor onze werkzaamheden betekent het dat zaken vanuit 2021 naar verwachting zullen doorschuiven naar 2022. We stellen hiertoe duidelijke prioriteiten, waarbij het beleidsplan ons baken is.

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}} = \frac{€ 510.000}{€ 1.552.000} = 0,33$$

Aan deze ratio is de volgende waardering toegekend:

Waardering	Ratio	Betekenis
A	> 2,0	Uitstekend
B	1,4 – 2,0	Ruim voldoende
C	1,0 – 1,4	Voldoende
D	0,8 – 1,0	Matig
E	0,6 – 0,8	Onvoldoende
F	< 0,6	Ruim onvoldoende

In geval de weerstandsratio een onvoldoende waardering kent, wordt de algemene reserve van de VRZHZ niet aangevuld ter afdekking van haar risico's. Het niet-afgedekt deel van het risico wordt verlegd naar de deelnemende gemeenten. Het is aan de deelnemende gemeenten dit ongedekte deel van de risico's middels hun eigen risicomanagement af te dekken. Hieronder treft u de weerstandsratio van de VRZHZ op basis van de weerstandscapaciteit en geactualiseerde risicoparaagraaf.

Kengetallen

In onderstaande tabel is een aantal kengetallen opgenomen die inzichtelijk moeten maken over hoeveel (financiële) ruimte de VRZHZ beschikt om structurele en incidentele lasten te kunnen dekken of opvangen.

Kengetal	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Netto schuldquote	159,1%	197,6%	184,0%	177,0%	173,4%	167,9%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	158,1%	196,8%	183,5%	176,7%	173,4%	167,9%
Solvabiliteitsratio	4,2%	2,2%	1,6%	1,1%	1,1%	1,1%
Structurele exploitatieruimte	-6,0%	-1,4%	0,1%	0,1%	0,1%	0,0%

Onderstaande signaleringswaarden zijn afgesproken:

Kengetal	gezond	neutraal	risicovol
Netto schuldquote	<90%	90-130%	>130%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	<90%	90-130%	>130%
Solvabiliteitsratio	>50%	20-50%	<20%
Structurele exploitatieruimte	>0%	0%	<0%

Netto schuldquote

Dit cijfer geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft dus een indicatie van de mate waarin de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie drukken. Een laag percentage is gunstig. De Provincie adviseert om 130% als maximum norm te hanteren en daarboven de schuld af te bouwen. Hoe hoger de schuld hoe hoger de netto schuldquote.

Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Omdat bij leningen onzekerheid kan bestaan of ze allemaal worden terugbetaald, wordt dit kengetal zowel berekend inclusief als exclusief de doorgeleende gelden. Zo wordt duidelijk wat het aandeel van de verstrekte leningen in de exploitatie is en wat dit betekent voor de schuldenlast. Hoe lager deze percentages, hoe beter.

Als gevolg van investeringen neemt de financieringsbehoefte toe. Hiervoor worden zowel lang- als kortlopende geldleningen afgesloten. Om die reden stijgt de netto schuldquote.

Solvabiliteitsratio

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de VRZHZ in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger dit percentage, hoe groter de weerbaarheid.

De solvabiliteit, als de verhouding tussen het eigen vermogen ten opzichte van het totale vermogen, verslechtert jaarlijks. Dit komt door de afname van het eigen vermogen (reserves) en de toename van het vreemd vermogen (geldleningen). De langlopende geldleningen bestaan uit aangetrokken leningen met een termijn van 30 jaar voor de financiering van de aanschaf c.q. nieuwbouw van de kazernes. De hiermee gemoeide kapitaallasten dienen te worden gedekt binnen de exploitatie.

Toelichting overschrijding signaleringswaarden bovenstaande kengetallen:

De materiële vaste activa worden gefinancierd met kort- en langlopende geldleningen. Financiering vindt plaats op basis van de liquiditeitsbehoefte in het begrotingsjaar. De toename van het vreemde vermogen is geen financieel probleem zolang de lasten gedekt worden uit de reguliere exploitatie.

Structurele exploitatieruimte

Dit cijfer helpt mee om te beoordelen hoe groot de structurele exploitatieruimte is om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Wanneer dit cijfer negatief is, betekent het dat het structurele deel van de begroting onvoldoende ruimte biedt om de lasten te blijven dragen. Een positief cijfer betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten (waaronder de rente van de langlopende leningen) te dekken.

De lage exploitatieruimte wordt veroorzaakt door de minimale structurele ruimte binnen de begroting. Dit betekent dat eventuele financiële tegenvallers nagenoeg niet zelfstandig opgevangen kunnen worden. Het Bestuur is geïnformeerd over de verslechtering die bij BURAP-II 2020 al zichtbaar werd. In 2021 is hier in de bestuurlijke retrace verder op doorgesproken.

4.2 Onderhoud kapitaalgoederen

Het onderhoud van voertuigen en brandweermaterieel voert de VRZHZ geheel zelfstandig uit. Hiervoor heeft zij adequate en moderne werkplaatsen ingericht. Een meerjarig investeringsplan wordt als basis onderdeel voor reguliere vervanging gebruikt en in de begroting vastgesteld (zie paragraaf 4.6).

Bureau Materieel en Logistiek werkt vanuit twee richtinggevende beleidsdocumenten:

1. Een geactualiseerd meerjarig investeringsplan 2020;
2. Beleidsnotitie materieelbeheer 2013-2015.

Het meerjarig investeringsplan (MIP) blijft ongewijzigd werken vanuit de methode "technische afschrijving" dat inzicht geeft in de te vervangen middelen (o.a. vaar- en voertuigen, persoonlijke beschermingsmiddelen). Wijzigingen worden vooraf, maar ook tussentijds bij onverwachte problemen ter besluitvorming, voorgelegd aan het MT.

Het MJIP geeft duidelijke richtinggevende kaders aan met betrekking tot de beschikbare budgetten voor de uitvoering van de desbetreffende jaarschijf. Een punt van aandacht blijft echter de prioritering, de geldende regelgeving, de beschikbare menskracht ten behoeve van de uitvoering alsmede de planning van de leveringsketen. Het doorschuiven van een investering is uiteraard niet wenselijk, maar in sommige gevallen onvermijdbaar.

Vastgoedbeheer

Het beheer en onderhoud is planmatig georganiseerd en gericht op het behoud van het gewenste kwaliteitsniveau waarin de beoogde functie van gebruik ongestoord mogelijk wordt gemaakt. Het onderhoud is uitgewerkt in een 3-jaarlijks te actualiseren Meerjaren Onderhoudsplan voor het groot onderhoud.

Sinds 1 januari 2016 heeft de VRZHZ de kazernes in eigendom, voor het groot onderhoud van deze panden is een voorziening ingesteld. In deze voorziening wordt jaarlijks een bedrag gestort. In 2022 vindt een actualisatie van de onderhoudsplannen plaats en worden de financiële consequenties in beeld gebracht.

Voor de kosten van onderhoud van kapitaalgoederen zijn voorzieningen getroffen op basis van actuele meerjarige onderhoudsplannen. (zie paragraaf 5.8.)

4.3 Financiering

Rentevisie

Op dit moment wordt optimaal gebruikgemaakt van de huidige lage rentestand. Ten tijde van het opstellen van de begroting bedraagt de 3-maands Euribor 0,415%¹ negatief. In de praktijk betekent dit dat wordt gekozen voor kortlopende financiering tegen lage tarieven. De ontwikkelingen op de kapitaalmarkt worden in de gaten gehouden, zodat op basis van de financieringsbehoefte zo optimaal mogelijk gebruikgemaakt wordt van de renteontwikkeling. Op basis van het investeringsplan zal bekeken worden in hoeverre deze met langlopende middelen worden gefinancierd, zodat tegenover de vaste activa in beginsel langlopende schulden staan.

Renterisiconorm

Onder renterisiconorm wordt verstaan 'een bedrag ter grootte van een percentage van het totaal van de vaste schuld bij aanvang van het jaar'. Op grond van artikel 2, lid 2 van de uitvoeringsregeling financiering decentrale overheden is de renterisiconorm voor de gemeenschappelijke regelingen vastgesteld op 20% met een minimum van €2,5 miljoen². Dit houdt in dat in een jaar niet meer dan 20% van het begrotingstotaal aan herfinanciering of renteherziening toegestaan is. Het Rijk heeft het maximumpercentage ingesteld om ervoor te zorgen dat de rentelast over de jaren min of meer stabiel blijft.

¹ <https://www.euribor-rates.eu/nl/actuele-euribor-tarieven/2/euribor-rente-3-maanden/21-02-2020>

² Bron: Overheid.nl 21-12-2015

Renterisiconorm (RRN)				
<i>Bedragen x € 1.000</i>	2023	2024	2025	2026
1) Renteherzieningen	-	-	-	-
2) Aflossingen	3.758	4.260	4.762	4.805
3) Renterisico (1+2)	3.758	4.260	4.762	4.805
4) Renterisiconorm komend jaar	9.837			
5a) Ruimte onder renterisiconorm (= 4>3)	6.079			
5b) Overschrijding renterisiconorm (= 3>4)	-			
Berekening renterisiconorm				
Begrotingstotaal komend jaar	49.184			
Percentage	20%			
Regeling (4)	9.837			

EMU saldo

Het EMU-saldo geldt binnen de Europese Unie als een indicator om de gezondheid van de overheidsfinanciën te kunnen bepalen. Dit cijfer geeft aan of een overheid een overschot of een tekort heeft. Dit cijfer moet opgenomen worden omdat het Rijk een verplichting heeft naar Europa. In onderstaande tabel is het EMU saldo voor de jaren 2022 tot en met 2026 opgenomen.

				2022	2023	2024	2025	2026
EMU-SALDO (bedragen x €1.000)				-17.269	1.796	2.272	905	1.221
Mutaties (1 januari tot 31 december)	Activa	Financiële vaste activa	Kapitaalverstrekkingen en leningen	-120	-120	-120	-120	0
			Uitzettingen	0	-21	0	0	0
		Vlottende activa	Uitzettingen	-60	0	0	0	0
			Liquide middelen	-7	0	0	0	0
	Passiva		Overlopende activa	-232	0	0	0	0
		Vaste Passiva	Vaste schuld	4.244	3.742	3.240	2.738	-8.805
		Vlottende passiva	Vlottende schuld	12.934	-5.679	-5.632	-3.763	7.584
			Overlopende passiva	-328	0	0	0	0

Kasgeldlimiet

Onder kasgeldlimiet wordt verstaan 'een bedrag ter grootte van een percentage van het totaal van de jaarbegroting bij aanvang van het jaar'. Op grond van artikel 2, lid 1 van de uitvoeringsregeling financiering decentrale overheden is de kasgeldlimiet voor de gemeenschappelijke regelingen vastgesteld op 8,2%³.

De kasgeldlimiet is een instrument om het renterisico op de netto vlottende schuld te beperken. Hiermee wordt voorkomen dat fluctuaties in de korte rente (maximaal 1 jaar) een relatief grote impact op de rentelasten hebben. De kasgeldlimiet is bepaald op een bij ministeriële regeling vastgesteld percentage van de jaarbegroting, zoals deze bij aanvang van het jaar is vastgesteld, met een ministeriële regeling vastgesteld minimumbedrag.

³ Bron: Overheid.nl

Saldo ultimo mnd	mnd	x €1.000	mnd	x €1.000	mnd	x €1.000	mnd	x €1.000
1 Vlottende korte schuld	1	8.000	4	12.000	7	0	10	2.931
	2	6.000	5	17.000	8	0	11	0
	3	12.000	6	17.000	9	0	12	0
2 Vlottende middelen	1	5.308	4	10.202	7	9.825	10	16.178
	2	3.656	5	6.131	8	5.459	11	6.702
	3	4.159	6	3.979	9	2.289	12	943
Netto vlottende schuld (+) danwel netto 3 vlottende middelen (-)	1	2.692	4	1.798	7	-9.825	10	-13.247
	2	2.344	5	10.869	8	-5.459	11	-6.702
	3	7.841	6	13.021	9	-2.289	12	-943
Gemiddelde netto vlottende schuld (+) danwel 4 gemiddelde overschot vlottende middelen (-)		4.292		8.563		-5.858		-6.964
5 Kasgeldlimiet		3.689		3.689		3.689		3.689
6a Ruimte onder kasgeldlimiet (5-4)		0		0		9.547		10.653
6b Overschrijding van de kasgeldlimiet (4-5)		-603		-4.873		0		0
7 Begrotingstotaal		44.992		44.992		44.992		44.992
8 Percentage regeling		8,2%		8,2%		8,2%		8,2%
9 Kasgeldlimiet		3.689		3.689		3.689		3.689

Toelichting

Post 1: het gezamenlijke bedrag van:

1. opgenomen gelden met een oorspronkelijke rente typische looptijd van korter dan 1 jaar,
2. de schuld in rekening-courant,
3. de voor een termijn van korter dan 1 jaar ter bewaring in de kas gestorte gelden van derden,
4. overige geldleningen die geen onderdeel uitmaken van de vaste schuld.

Post 2: het gezamenlijke bedrag van:

1. de contante gelden in kas,
2. de tegoeden in rekening-courant,
3. de overige uitstaande gelden met een rente typische looptijd van korter dan 1 jaar.

Post 7: stand van de begroting per 1 januari van het desbetreffende jaar.

Schatkistbankieren (SKB)

Bij het saldobehoor dienen de voorschriften rond Schatkistbankieren in acht te worden genomen. Onder deze regeling worden tijdelijk overtollige geldmiddelen, rekening houdend met een drempelbedrag, bij het Ministerie van Financiën gestald. Wanneer de VRZHZ het drempelbedrag overschrijdt dient het meerdere afgestort te worden in 's Rijks Schatkist. Over dit saldo wordt op dit moment geen rente vergoed.

Ondanks een oproep van de VNG-IPO-UVW tot vereenvoudiging van het verplichte SKB, houdt het kabinet nog steeds vast aan het verplichte SKB voor decentrale overheden. Wellicht dat in de nabije toekomst een verhoging dan wel andere berekening van het drempelbedrag mogelijk wordt, maar dit is ten tijde van het opstellen van deze paragraaf nog niet bekend.

Het drempelbedrag voor 2023 bedraagt €938.000.

Berekening drempelbedrag SKB 2023:	<i>Bedragen x €1.000</i>
Begrotingstotaal	49.184
Relevant percentage	2,00%
Drempelbedrag (afgerond)	984

Kredietrisico's

Bij het verstrekken van leningen en het verlenen van garanties loopt de VRZHZ het risico dat de betrokken partijen niet aan hun financiële verplichtingen richting de VRZHZ kunnen voldoen. Daarom neemt de VRZHZ risico-beperkende maatregelen en voert een actief risicobeheer. De VRZHZ berekent de risico's op wanbetaling van de betreffende geldnemers. Dit wordt het kredietrisico genoemd.

Kredietrisico (ultimo 2021)	Gegarandeerd/verstrekt bedrag (in €)	Kredietrisico (in €)
Garanties t.b.v. rechtspersonen	448.889	4.489
Verstekte leningen	480.000	4.800
Totaal	928.889	9.289

Rentetoerekening

Het toerekenen van rente aan de taakvelden vindt plaats via het taakveld Treasury. Hiertoe worden alle rentelasten en rentebaten in eerste instantie op het taakveld Treasury geboekt. In onderstaand schema is weergegeven hoe de rentetoerekening voor de begroting 2023 heeft plaatsgevonden.

Rentetoerekening	<i>x € 1000</i>
Externe rentelasten over de korte en lange financiering	421
Externe rentebaten over de korte en lange financiering	-4
Saldo rentelasten en rentebaten	417
Rentelast projectfinanciering aan taakveld doorberekenen	425
Saldo door te rekenen externe rente aan taakvelden	-8
Werkelijk aan taakvelden toegerekende rente	-88
Verwacht renteresultaat op taakveld Treasury	-96

Het gehanteerde percentage voor de omslagrente bedraagt 0,5%. Het percentage van de rente over het eigen vermogen mag maximaal het rentepercentage zijn dat door de VRZHZ over extern aangetrokken financieringsmiddelen wordt vergoed. Omdat dit percentage hoger is dan het omslagpercentage is er voor gekozen om te rekenen met het omslagpercentage van 0,5%. Door het aanhouden van het omslagpercentage ontstaan geen verschillen in de toevoegingen en onttrekkingen van de rentebedragen op deze reserve.

Financiering

In onderstaande tabellen is het (meerjarige) verloop van de langlopende geldleningen zichtbaar.

2023

Leningnr.	Instelling	Datum overeenkomst	Oorspronkelijk bedrag	Rente %	Rente/aflossing datum	Saldo 1 januari	Opgenomen	Aflossingen	Rente-lasten	Saldo 31 december
						1-1-2023		2023	2023	31-12-2023
40.115.116	BNG	1-10-2021	5.000.000	0,48%	12x pj	4.805.556	-	166.667	22.633	4.638.889
40.115.115	BNG	2-1-2025	7.500.000	0,62%	12x pj	0	-	0	0	0
40.115.114	BNG	2-1-2024	7.500.000	0,51%	12x pj	0	-	0	0	0
40.115.113	BNG	2-1-2023	7.500.000	0,40%	12x pj	0	7.500.000	458.333	29.083	7.041.667
40.115.112	BNG	3-1-2022	7.500.000	0,25%	12x pj	7.041.667	-	500.000	16.927	6.541.667
40.115.111	BNG	1-10-2021	15.000.000	0,22%	12x pj	13.833.333	-	1.000.000	28.577	12.833.333
40.115.216	BNG	18-11-2021	45.283.443	0,61%	12x pj	43.648.208	-	1.509.448	261.650	42.138.759
40.114.220	BNG	1-10-2020	1.900.000	0,39%	4x pj	1.780.129	-	60.287	6.837	1.719.842
Giessenlanden	Gemeente	25-11-2015	1.418.000	2,40%	4x pj	1.227.487	-	29.891	29.385	1.197.597
Hendrik-Ido-Ambacht	Gemeente	25-11-2015	1.460.000	2,40%	4x pj	1.247.324	-	33.368	29.852	1.213.956
			100.061.443			73.583.703	7.500.000	3.757.994	424.945	77.325.709

2023-2026

Jaar	oorspronkelijk bedrag	Saldo 1 januari	Opgenomen	Aflossingen	Rente-lasten	Saldo 31 december
2024	100.061.443	77.325.709	7.500.000	4.259.748	444.861	80.565.962
2025	100.061.443	80.565.962	7.500.000	4.761.539	470.188	83.304.423
2026	100.061.443	83.304.423	0	4.805.035	447.297	78.499.388

4.4 Bedrijfsvoering

De VRZHZ hanteert in haar programmabegroting en programmaverantwoording 6 sporen. Eén hiervan betreft 'Wendbaar en duurzaam organiseren', welke gewijd is aan de bedrijfsvoering van de VRZHZ. Omwille van de leesbaarheid en om dubbelingen te voorkomen, verwijzen wij u voor de inhoudelijke verantwoording over de bedrijfsvoering naar hoofdstuk 3.6.

Als aanvulling op spoor 6 'Wendbaar en duurzaam organiseren' worden ten aanzien van de bedrijfsvoering en de kosten hiervan, de volgende kengetallen genoemd:

Kengetal		2023
Personeelsleden in dienst	Medewerkers	323
	Vrijwilligers	684
Personeel van derden	Kosten	€384.913
Automatisering	kosten	€2.225.615

4.5 Verbonden partijen

In onderstaande tabel is opgenomen wat achtereenvolgens het belang van de VRZHZ in de verbonden partijen, het eigen vermogen, het vreemd vermogen en het resultaat van het boekjaar is.

Naam en vestigingsplaats	Belang		Eigen vermogen X € 1.000		Vreemd vermogen X € 1.000		Resultaat boekjaar
	1-jan	31-dec	1-jan	31-dec	1-jan	31-dec	
Spinel Veiligheidscentrum B.V. te Dordrecht	100%	100%	1.879 *	2.278 *	2.980 *	2.370 *	399 *
IFV te Arnhem	0%	0%	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt

* De cijfers zijn ontleend aan de jaarrekening 2020 aangezien de jaarrekening van 2021 nog niet beschikbaar is.

In de volgende tabellen is opgenomen in hoeverre de verbonden partijen bijgedragen aan het behalen van de doelstellingen van de VRZHZ.

Verbonden partij	Spinel Veiligheidscentrum B.V. te Dordrecht
Aard activiteiten en financiering	De vennootschap is eigenaar en exploitant van het opleidings- en oefenterrein voor brandweer en hulpdiensten, gelegen aan Spinel 100 te Dordrecht. De vennootschap heeft een eigen begroting, jaarrekening en financiële administratie cf. Titel 9 BW2. Huisbankier is BNG Bank. De VRZHZ staat, als enig aandeelhouder, garant voor de financiering bij de BNG Bank. De VRZHZ betaalt bijdrage voor het opleiden, trainen en oefenen van repressief personeel (inkomsten van de vennootschap). De VRZHZ verkoopt zelf 'trainings-arrangementen' en trainingen aan publieke en private partijen, teneinde inkomsten van derden te genereren.
Openbaar belang dat wordt behartigd	Opleiding, training en oefening van repressief personeel (voornamelijk brandweer) in de regio ZHZ. Een eigen oefenterrein in de regio is van belang om vrijwilliger en beroepskrachten in dichte nabijheid van woonplaats/kazerne te kunnen trainen en oefenen.
Bestuurlijke betrokkenheid	- VRZHZ is 100% aandeelhouder - Leden van het Algemeen Bestuur hebben zitting in aandeelhoudersvergadering namens de aandeelhouder (VRZHZ) - Drie leden van Dagelijks Bestuur vormen de toezichthouder van de vennootschap (Raad van Commissarissen) - Algemeen directeur VRZHZ is directeur-bestuurder van de vennootschap
Relevante ontwikkelingen/risico's	- De VRZHZ staat (sinds 2005) garant voor de totale lening bij de BNG Bank. De vennootschap heeft in overleg met de RvC en de VRZHZ herstelmaatregelen genomen. De liquiditeit zal op langere termijn aantrekken. Met de onderliggende businesscase is er geen direct risico op een claim van de BNG Bank op de borg. - Per 31/12/2015 is de samenwerkingsovereenkomst (PPS) verlopen t.b.v. de exploitatie over de periode 2005-2015. Een andere B.V. van de VRZHZ was hierin commandite. Voor de beëindiging van de samenwerking is een overeenkomst gesloten. Dit heeft geleid tot de betaling van een transitievergoeding van €1,2 mln. Voor betaling van deze vergoeding heeft de B.V. vreemd vermogen aangetrokken bij de VRZHZ. Deze verplichting is overgenomen in de businesscase van Spinel Veiligheids-centrum B.V. Als gevolg van een nieuw aangetrokken lening voor Proces Plant Industrie (PIP) waarvoor de VRZHZ ook garant staat, is het financiële risico gestegen naar €1,4 mln. - In september 2019 is in afstemming met de belastinginspecteur een verzoek voor een fiscale eenheid BTW tussen de Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid en Spinel Veiligheidscentrum B.V. ingediend. Tot op dit moment heeft de Belastingdienst hier nog geen officieel standpunt over ingenomen. In februari 2020 opperde de belastinginspecteur de mogelijkheid om te handelen 'als ware sprake van een fiscale eenheid BTW', wat een oplossing biedt tot het moment van uiteindelijke toekenning. Het feit dat dit door de belastinginspecteur wordt voorgesteld, geeft aan dat ook zij verwacht dat dit tot een toekenning zal gaan leiden. Vanaf 1 juli 2020 handelen de Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid en Spinel Veiligheidscentrum B.V. als een fiscale eenheid.

Verbonden partij	Instituut Fysieke Veiligheid (IFV)
Aard activiteiten en financiering	1. Het Instituut Fysieke Veiligheid (hierna: IFV) is in het leven geroepen ten behoeve van de verbetering van de kwaliteit en de organisatie van de rampenbestrijding en crisisbeheersing in ons land. Dit doet zij onder meer door kennis op vlak van de rampenbestrijding en crisisbeheersing te ontwikkelen en te delen, beleid te ontwikkelen en onderzoeken te doen op vlak van (fysieke) veiligheid, crisisbeheersing, risicobeheersing en brandweezorg. Ook verzorgt zij opleidingen, trainingen en oefeningen en fungeert zij als netwerkpartner en regisseur op vlak van (fysieke) veiligheid en de ondersteunende proces. 2. De activiteiten van het IFV worden gefinancierd uit rijksbijdragen (Brede Doeluitkering, een bijdrage vanuit het Ministerie van Justitie & Veiligheid), een bijdrage vanuit de Politie en bijdragen vanuit de Veiligheidsregio's.
Openbaar belang dat wordt behartigd	Het IFV draagt bij aan de maatschappelijke doelstelling om Nederland samen veiliger en weerbaarder te maken.
Bestuurlijke betrokkenheid	1. Het IFV is een bij de Wet veiligheidsregio's opgericht zelfstandig bestuursorgaan. 2. Het bestuur van het IFV verantwoordelijk voor alle taken en werkzaamheden die het IFV uitvoert in het kader van de Wet veiligheidsregio's. 3. De voorzitters van de 25 Veiligheidsregio's vormen samen het bestuur van het IFV. De voorzitter van de Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid neemt namens de Veiligheidsregio zitting in het bestuur van het IFV.
Relevante ontwikkelingen/ risico's	Geen

4.6 Meerjarig investeringsplan

Het Meerjarig investeringsplan (hierna: MJIP) is, conform de begrotingsrichtlijnen 2019 (AB2017/2229), op basis van nieuw vastgesteld beleid volledig geactualiseerd. Ook is het MJIP in 2021 geïndexeerd en is de nota 'Waarderen en afschrijven' geactualiseerd (AB2021/64).

Hieronder zijn de jaarschijven 2023-2026 van het MJIP weergegeven. De jaarschijven 2023-2025 zijn vastgesteld in het algemeen bestuur van 8 juni 2022. Jaarschijf 2026 is ter kennisname.

Omschrijving	2023	2024	2025	2026
Aanhangwagens			10.150	12.180
Aed's				98.709
Ademlucht	83.332	31.161	225.330	200.463
Apparatuur werkplaats			157.021	
Brandblusvoorziening veertaxi		429.853		
Commando Voertuig	456.750			
Dienstauto's	148.190	64.960	57.855	214.165
Dienstbussen	324.800		466.900	101.500
Duikapparatuur	17.763	152.250		
Gereedschappen			304.500	
Grof en extreem geweld	65.975			
Groot watertransport	399.910	399.910		
Haakarmbakken	157.325	76.125		
Haakarmvoertuig			385.700	
ICT	55.825		37.555	1.613.850
Kazernekleding	65.975			
Materieel voertuig		49.735		
Meetapparatuur		311.605		
Migratie C2000		27.405		
Operationale informatie voorziening	40.600	40.600		
Reddingspakken				40.600
Redvoertuigen incl update			192.850	
Ritregistratiesysteem	76.125			
Schuimblusvoertuig		1.522.500		
Scooters			26.796	
Tankautospuit incl bekapping	1.659.525		2.765.875	2.212.700
Trekker materieel	131.950	60.900		
Werken op hoogte				81.200
XVR			49.735	
Zaagkleding				86.275
Eindtotaal	3.684.044	3.167.003	4.680.267	4.661.641

5 Financiën

5.1 Algemeen

De begroting 2023 is gebaseerd op de uitgangspunten van de door het dagelijks bestuur vastgestelde begrotingsrichtlijnen 2023 (2021-870A).

- Uniformering kaderstelling GR-en op ZHZ niveau; de lasten van de begroting 2023 te indexeren met de loon- (2,0%) en de prijsindex (1,5%). Genoemde percentages worden toegepast op de meest recent vastgestelde begroting.
- Kostenverdeelssystematiek; de ingroei en uitgangspunten zoals vastgesteld in het algemeen bestuur van 22 februari 2018 (2018/060 en 2018/062).
- Beleidsplan; in de begroting 2023 zijn we al zoveel als mogelijk uitgegaan van het concept beleidsplan 2022-2025. Waar dit de komende periode nog tot wijzigingen leidt, komen we daar in de eerste bestuursrapportage 2023 op terug.

5.2 Overzicht van baten en lasten

De programmabegroting 2023 bestaat uit het programma Veiligheid.

Concernniveau 2022	Realisatie 2021			Begroting na wijziging 2022			Begroting 2023		
<i>Bedragen x € 1.000</i>	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Gerealiseerd saldo van baten en	50.528	47.519	-3.008	46.700	45.356	-1.344	49.108	48.474	-634
Mutaties reserves	223	3.223	3.000	92	1.437	1.345	77	711	634
Resultaat	50.751	50.742	-8	46.792	46.793	1	49.184	49.184	

5.3 Overzicht van de gemeentelijke bijdragen

In onderstaande tabel is de gemeentelijke bijdrage opgenomen.

Gemeente	Gemeentelijke bijdrage 2022	Ingroei 2023	Mutaties structureel tekort	Mutaties FLO	Mutaties indexatie 2023	Totale gemeentelijke bijdrage 2023	Waarvan FLO	Excl. FLO	Verdeling mutaties in %*
Alblasserdam	1.453.956	-	88.296		32.311	1.574.563		1.574.563	3,9%
Dordrecht	12.305.458	-65.842	656.560	24.220	240.259	13.160.655	1.234.820	11.925.835	29,0%
Hendrik-Ido-Ambacht	1.928.454	-	119.992	-	43.909	2.092.356		2.092.356	5,4%
Papendrecht	2.302.264	129.633	147.160		53.851	2.632.908		2.632.908	6,5%
Sliedrecht	1.953.113	36.402	122.256	-	44.738	2.156.509		2.156.509	5,3%
Zwijndrecht	3.726.535	-	224.136		82.020	4.032.690		4.032.690	9,9%
Molenlanden	3.845.474	-24.170	235.456		86.162	4.142.922		4.142.922	10,4%
Gorinchem	2.888.734	-	178.856		65.450	3.133.040		3.133.040	8,0%
Hardinxveld-Giessendam	1.200.115	-9.851	74.712		27.340	1.292.315		1.292.315	3,3%
Hoeksche Waard	6.896.359	-47.091	416.576	1.280	152.440	7.419.564	65.280	7.354.284	18,3%
Totaal	38.500.461	19.081	2.264.000	25.500	828.480	41.637.522	1.300.100	40.337.422	100,0%
Bijdrage uittreedsom	-	-19.081			-	-19.081		-19.081	
Totaal	38.500.461	-	2.264.000	25.500	828.480	41.618.441	1.300.100	40.318.341	

*) De percentages ten behoeve van de verdeling van de mutaties 2022-2023 zijn op basis van de meicirculaire 2020 gemeentefonds, cluster OOV-subcluster brandweer. E.e.a. conform de vastgestelde Kostenverdeelssystematiek (AB2018/060).

5.4 Incidentele baten en lasten

In onderstaande tabel zijn de incidentele baten en lasten weergegeven.

Presentatie van het structureel saldo (x € 1.000)	Realisatie 2021	Primaire begroting 2022	Begroting 2023
Lasten	50.528	46.700	49.108
Baten	47.519	45.356	48.474
Saldo lasten en baten	-3.008	-1.344	-634
Stortingen in reserves	223	92	77
Onttrekkingen aan reserves	3.223	1.437	711
Saldo mutaties reserves	3.000	1.345	634
Resultaat	(8)	1	-
Incidentele lasten	129	-	74
Incidentele baten	3.079	468	20
Saldo incidentele baten en lasten	-2.950	-468	54
Structureel resultaat	(2.950)	(468)	54

De incidentele baten zijn de onttrekkingen uit de incidentele reserves. De egalisatiereserve kapitaallasten en dekking kapitaallasten zijn structurele reserves. Zie 5.7 Verloop van reserves.

5.5 Meerjarenraming 2023-2026

In onderstaande tabel is de meerjarenraming voor het programma Veiligheid opgenomen.

Concernniveau 2022 Bedragen x € 1.000	Begroting 2023			Begroting 2024			Begroting 2025			Begroting 2026		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	49.108	48.474	-634	49.730	49.265	-465	50.167	50.180	13	51.140	51.111	-29
Mutaties reserves	77	711	634	65	530	465	54	41	-13	7	36	29
Resultaat	49.184	49.184		49.795	49.795		50.221	50.221		51.147	51.147	

5.6 Uiteenzetting financiële positie

In onderstaande tabel is op hoofdlijnen de financiering van de VRZHZ weergegeven. Voor meer gedetailleerde informatie wordt verwezen naar 4.3 Financiering.

Omschrijving	Saldo	Opnames	Aflossingen	Saldo	Aflossings verplichtingen	Rentelasten
	1-1-2023	2023	2023	31-12-2023	2024	2023
Onderhandse leningen van						
Binnenlandse Banken en overige financiële instellingen	71.109	7.500	3.695	74.914	4.195	366
Gemeenten	2.475		63	2.412	65	59
Totaal	73.584	7.500	3.758	77.326	4.260	425

5.7 Verloop van reserves

Hierna is een overzicht opgenomen van de reserves die aanwezig zijn bij de VRZHZ, inclusief een toelichting. Vervolgens is hiervan het verwachte verloop in 2024-2026 gegeven.

2023

Omschrijving	1-1-2023	Rente	Toevoegingen	Onttrekking	31-12-2023
<i>Algemene reserves</i>					
Algemene reserve VRZHZ	500.000	-	-	-	500.000
Totaal algemene reserves	500.000	-	-	-	500.000
<i>Bestemmingsreserves</i>					
Reserve egalisatie kapitaallasten	1.052.029	-	-	-575.000	477.029
Dekking kapitaallasten	307.091	3.071	-	-115.774	194.388
Totaal structurele reserves	1.359.120	3.071	-	-690.774	671.417
Reserve egalisatie kosten opleiden	86.176				86.176
Veranderende Omgeving	-	-	-	-	-
Informatie gestuurd werken	-	-	-	-	-
Transitie Organisatie	-	-	-	-	-
Inhaalslag investeringen	99.078	-	-	-	99.078
Transitievergoeding 5HL	-	-	-	-	-
Generatiepact	63.292	-	73.600	-20.000	116.892
Totaal incidentele reserves	248.546	-	73.600	-20.000	302.146
Totaal bestemmingsreserves	1.607.666	3.071	73.600	-710.774	973.563
Totaal generaal	2.107.666	3.071	73.600	-710.774	1.473.563

2024-2026

Jaar	Saldo 1 januari	Rente	Toevoeging	Onttrekking	Saldo 31 december
2024	1.473.563	1.944	59.100	-529.766	1.004.841
2025	1.004.841	1.436	47.300	-41.084	1.012.493
2026	1.012.493	1.040	-	-35.576	977.957

Algemene reserve

Deze algemene reserve is bestemd voor de egalisatie van incidentele, niet voorziene, tegenvallers binnen de VRZHZ en voor het opvangen van risico's.

Bestemmingsreserves

Reserve egalisatie kapitaallasten

Uit deze reserve wordt het verschil tussen de werkelijke kapitaallasten en de begrote kapitaallasten gedekt. De begrote kapitaallasten zijn berekend op basis van de systematiek van de gemiddelde kapitaallasten.

Reserve dekking kapitaallasten

Op grond van de het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) is deze reserve in 2004 in het leven geroepen. Investerings die geheel of gedeeltelijk worden gefinancierd met reserves worden bruto geactiveerd. Het bedrag dat wordt gefinancierd uit een algemene reserve of een subsidie wordt in deze specifieke bestemmingsreserve geboekt. Jaarlijks wordt een bedrag aan afschrijving en rentelasten aan deze reserve onttrokken. Als het ware wordt de reserve over de gehele afschrijvingsduur van de investering verdeeld. Het rentepercentage bespaarde rente is gelijk aan het rentepercentage over de investering. Zo wordt voorkomen dat er budgettaire afwijkingen ontstaan.

Reserve Veranderende omgeving

Deze reserve is in 2022 volledig benut

Reserve Informatie gestuurd werken

Deze reserve is in 2022 volledig benut

Reserve Transitie Organisatie

Deze reserve is in 2022 volledig benut

Reserve Inhaalslag investeringen

Deze reserve is ten behoeve van de kosten voor het bewerkstelligen van het benodigde investeringsniveau gedurende de periode dat de nieuwe organisatie nog niet volledig is ingeregeld na de herstructurering.

Reserve Transitievergoeding Vijfheerenlanden

Deze reserve is in 2021 volledig benut

Reserve Generatiepact

Per 1 januari 2019 is de Regeling Generatiepact van kracht. Dit is een regeling op basis waarvan de 62-jarige of oudere medewerker (zonder FLO-rechten) minder kan gaan werken tegen 100% pensioenopbouw. Het doel hiervan is tweeledig; een meer duurzame inzetbaarheid van de oudere medewerker en de bevordering van de instroom van jongere medewerkers. En de vrijkomende financiële ruimte benutten voor het investeren in de ontwikkeling van de zittende medewerkers. Het generatiepact is niet bedoeld om een loonkostenbesparing te realiseren.

5.8 Verloop van voorzieningen

Hierna is een overzicht opgenomen van de voorzieningen die aanwezig zijn bij de VRZHZ. Vervolgens is hiervan het verwachte verloop in 2024-2026 gegeven.

2023

Omschrijving	1-1-2022	Toevoeging	Vrijval	Aanwending	31-12-2022
Onderhoud SB/Voertuigen	173.306	-		12.000-	161.306
Groot onderhoud blusboot	82.865	27.043		25.531-	84.377
Onderhoud VR-Gebouw	256.894	47.850		88.359-	216.385
Onderhoud gebouwen	1.001.650	370.000		204.751-	1.166.899
Vervanging Meubilair	18.593	40.403		35.619-	23.377
3e WW-jaar	53.759	14.117		-	67.876
Friciekosten nieuwe organisatie	371.415	61.353		30.677-	402.091
Totaal	1.958.482	560.766	-	396.937-	2.122.311

2024-2026

Jaar	Saldo 1 januari	Toevoeging	Vrijval	Aanwending	Saldo 31 december
2023	2.122.311	499.879	-	-344.003	2.278.186
2024	2.278.186	499.935	-	-1.289.436	1.488.686
2025	1.488.686	520.045	-	-720.104	1.288.626

De mutaties in de onderhoudsvoorzieningen en de voorziening Vervanging Meubilair zijn op basis van een Meerjaren Onderhoudsplan (MJOP). Periodiek wordt bekeken of actualisatie nodig is.

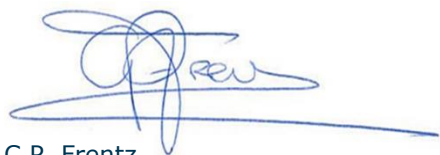
6 Vaststelling

Dagelijks Bestuur

Als begroting 2023 vastgesteld en aangeboden aan het Dagelijks Bestuur op 22 april 2022.

Het Dagelijks Bestuur van de VRZHZ,

de secretaris,

C.P. Frentz

de voorzitter,

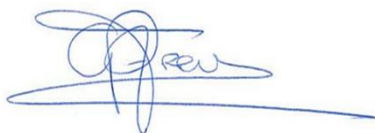

Mr. A.W. Kolff

Algemeen Bestuur

Begroting 2023, vastgesteld door het Algemeen Bestuur van de VRZHZ in de openbare vergadering van 24 juni 2022.

de secretaris,

C.P. Frentz

de voorzitter,

Mr. A.W. Kolff

7 Bijlagen

7.1 Overzicht van baten en lasten naar kostensoorten

Concernniveau 2022			
Bedragen x € 1.000	Realisatie 2021	Begroting na wijziging 2022	Begroting 2023
LASTEN			
1.1 - Salarissen en sociale lasten	28.340	28.982	29.561
2.1 - Belastingen	213	274	274
3.2 - Duurzame goederen	4	-	-
3.5.1 - Ingeleend personeel	3.016	385	385
3.8 - Overige goederen en diensten	13.169	13.350	12.789
5.1 - Rente	1.031	417	497
6.1 - Financiële transacties	0	210	210
7.2 - Mutaties voorzieningen	707	707	778
7.3 - Afschrijvingen	3.979	4.640	4.614
7.4 - Toegerekende reële en bespaarde rente	6	-	0
7.5 - Overige verrekeningen	63	-2.264	0
Subtotaal lasten	50.528	46.700	49.108
BATEN			
3.5.2 - Uitgeleend personeel	474	230	230
3.8 - Overige goederen en diensten	1.710	963	963
4.3.1 - Bijdragen Rijk	6.673	5.663	5.664
4.3.2 - Bijdragen gemeenten	38.649	38.500	41.618
5.1 - Rente	14	-	-
7.4 - Toegerekende reële en bespaarde rente		0	-1
7.5 - Overige verrekeningen		-	-
Subtotaal baten	47.519	45.356	48.474
Gerealiseerd saldo baten en lasten	-3.008	-1.344	-634
7.1 - Toevoegingen aan reserves	223	92	77
7.1 - Onttrekkingen aan reserves	666	1.437	711
7.1 - Onttrekkingen aan reserve Tv. 5HL	2.557		0
RESULTAAT	-8	1	0

7.2 Programmaplan met overzicht van baten en lasten

Concern	Baten	Lasten	Saldo
Programma veiligheid	48.176	36.089	12.087
Algemene dekkingsmiddelen	-1	92	-93
Kosten overhead	299	12.897	-12.598
Vennootschapsbelasting	-	20	-20
Onvoorzien	-	10	-10
Saldo van baten en lasten	48.474	49.108	-634
Mutaties reserves	711	77	634
Resultaat	49.184	49.184	-

7.3 Overzicht van baten en lasten naar taakveldindeling

Taakveld	Baten	Lasten	Saldo
0. Bestuur en ondersteuning	0		
0.4 - Overhead	299	12.897	-12.598
0.5 - Treasury	-1	92	-93
0.8 - Overige baten en lasten	46.042	4.283	41.759
0.9 - Vennootschapsbelasting	-	20	-20
0.10 - Mutaties reserves	711	77	634
0.11 - Resultaat van de rekening van baten en lasten			-
1. Veiligheid			
1.1 - Crisisbeheersing en brandweer	2.134	31.816	-29.682
Totaal	49.184	49.184	0

7.4 Verplichte beleidsindicatoren

De door het BBV voorgeschreven beleidsindicatoren die relevant zijn voor de VRZHZ treft u hieronder en behoren allen tot taakveld 0. 'Bestuur en ondersteuning'.

0. Bestuur en ondersteuning	Formatie	0,66 fte
0. Bestuur en ondersteuning	Bezetting	0,66 fte
0. Bestuur en ondersteuning	Apparaatskosten	€ 106,05
0. Bestuur en ondersteuning	Externe inhuur	1,30%
0. Bestuur en ondersteuning	Overhead	25,65%

*exclusief vrijwilligers.

7.5 Geprognotiseerde balans

In onderstaande tabel is conform artikel 20 lid 1 sub b een geprognotiseerde begin- en eindbalans opgenomen van het begrotingsjaar die tenminste de posten bevat om het EMU-saldo te kunnen berekenen.

Begrotingsjaar T	2023					
	T-2	T-1	T	T+1	T+2	T+3
Activa	31-12-2021	31-12-2022	31-12-2023	31-12-2024	31-12-2025	31-12-2026
(im) Materiële vaste activa	78.262	94.022	91.522	88.543	87.455	86.213
Financiële vaste activa: Kapitaalverstrekkingen	18	18	18	18	18	18
Financiële vaste activa: Leningen	480	360	240	120	0	0
Financiële vaste activa: Uitzettingen > 1 jaar	21	21	0	0	0	0 +
Totaal Vaste Activa	78.781	94.421	91.780	88.681	87.473	86.231
Voorraden: Onderhanden werk & Overige grond- en hulpstoffen						
Voorraden: Gereed product en handelsgoederen & vooruitbetalingen	45	40	40	40	40	40
Uitzettingen <1 jaar	2.560	2.500	2.500	2.500	2.500	2.500
Liquide middelen	307	300	300	300	300	300
Overlopende activa	1.732	1.500	1.500	1.500	1.500	1.500 +
Totaal Vlottende Activa	4.644	4.340	4.340	4.340	4.340	4.340
Totaal Activa	83.425	98.761	96.120	93.021	91.813	90.571
Passiva	31-12-2021	31-12-2022	31-12-2023	31-12-2024	31-12-2025	31-12-2026
Eigen vermogen	3.309	2.099	1.465	996	1.003	968
Voorzieningen	1.720	1.416	1.346	1.108	918	932
Vaste schuld	69.340	73.584	77.326	80.566	83.304	74.499 +
Totaal Vaste Passiva	74.369	77.099	80.137	82.670	85.225	76.399
Vlottende schuld	4.728	17.662	11.983	6.351	2.588	10.172
Overlopende passiva	4.328	4.000	4.000	4.000	4.000	4.000 +
Totaal Vlottende Passiva	9.056	21.662	15.983	10.351	6.588	14.172
Totaal Passiva	83.425	98.761	96.120	93.021	91.813	90.571

De stijging van de vlottende schulden wordt veroorzaakt door een toename van het investeringsvolume. Zie hiervoor tabel 4.6 Meerjarig Investeringsplan. Bij realisatie van de investeringen worden, voor wat betreft de financiering, langlopende geldleningen afgesloten indien noodzakelijk. Bij de herfinanciering van de leningenportefeuille in november 2021 is hierop geanticipeerd door de financieringsbehoefte te koppelen aan het meerjarig investeringsprogramma om zodoende maximaal voordeel te behalen uit de lage rentestanden van dat moment.

7.6 Risico's

1. Langdurige calamiteit				
Omschrijving	Een langdurige calamiteit vergt langdurige inzet van de crisisorganisatie. Inzet van medewerkers van partners in de crisisorganisatie VRZHZ wordt vergoed. Daarnaast vergt een dergelijke calamiteit gelet op de maatschappelijke impact en de noodzaak tot zorgvuldige evaluatie, waaronder het begeleiden van onderzoeksactiviteiten door en de Onderzoeksraad, externe ondersteuning en inzet van mensen en middelen. De ervaring met o.a. het incident Chemie-Pack is aanleiding voor dit risico en is structureel onderdeel van de Risicoparagraaf.			
Beheersingsmaatregel	Geen beheersingsmaatregel mogelijk. Dekking vindt plaats uit algemene reserve.			
Inschatting financiële gevolgen	Kans (%)	Risicoprofiel	Structureel/ Incidenteel	Benodigd weerstandsvermogen
€ 500.000	40%	Hoog (20%)	Incidenteel	€ 40.000

2. Garantstelling en risico's leningen oefenterrein				
Omschrijving	De VRZHZ staat garant voor de lening die de ZHZ Investerings B.V. (per 8 januari 2016 Spinel Veiligheidscentrum B.V.) in 2006 heeft afgesloten bij de BNG. De lening (met een totaalwaarde van € 6,9 mln. en een stand per 31 december 2020 van € 0,23 mln.) is aangetrokken voor de bouw van een multidisciplinair opleidings- en oefenterrein op het industrieterrein Dordtse Kil III in Dordrecht. Daarnaast hebben de VRZHZ en Spinel enkele leningen afgesloten o.a. ter financiering en verbetering van de liquiditeitspositie met een totale stand per 31 december 2020 van € 1,1 mln. De totale risicowaarde bedraagt per 31 december 2019: € 1,4 mln. Door de positieve exploitatieresultaten over de afgelopen jaren, de verbeterde liquiditeitspositie en de punctualiteit van betaling door Spinel het risico naar beneden bijgesteld.			
Beheersingsmaatregel	De VRZHZ heeft de volgende beheersmaatregelen getroffen: dienstverleningsovereenkomst gesloten tussen Spinel Veiligheidscentrum B.V. en de VRZHZ voor uitvoering van de bedrijfsvoeringstaken, waaronder financieel advies en treasurybeheer; regulier management- en directieoverleg is gepland, met een vaste agenda met daarop minimaal de operationele en financiële prestaties en forecast, ter voorbereiding op de vergaderingen van de Raad van Commissarissen			
Inschatting financiële gevolgen	Kans (%)	Risicoprofiel	Structureel/ Incidenteel	Benodigd weerstandsvermogen
€1.400.000	10%	Midden 10%)	Incidenteel	€14.000

3. Uitval ICT				
Omschrijving	De uitval van middelen en in het bijzonder verbindingen en ICT tijdens een crisis. In de regionale risicoplannen staat uitval van verbindingen als een risico genoemd. De VRZHZ kan op dat moment zowel getroffen als crisisbestrijder zijn. Dat kan bijvoorbeeld als het VRZHZ gebouw in het gebied van een crisis staat of als onze eigen verbindingen falen. Op dat moment valt de VRZHZ terug op haar partners en eventueel op uitwijkmogelijkheden.			
Beheersingsmaatregel	Afspraken maken en beheren met partners en leveranciers op het vlak van uitwijkmogelijkheden.			
Inschatting financiële gevolgen	Kans (%)	Risicoprofiel	Structureel/ Incidenteel	Benodigd weerstandsvermogen
€200.000	40%	Hoog (20%)	Incidenteel	€16.000

4. Deeltijdrichtlijn				
Omschrijving	De Europese deeltijdrichtlijn gaat uit van het principe dat gelijk werk in voltijd en in deeltijd gelijk beloond moet worden. Dit conflicteert met de wijze waarop het huidig brandweerbestel is vormgegeven. Het Ministerie van Justitie en Veiligheid en het Veiligheidsberaad hebben vastgesteld dat er veel waarde wordt gehecht aan het huidige hybride stelsel van beroeps- en vrijwillig brandweerpersoneel in Nederland, en te willen zoeken naar een oplossing die dicht bij het huidige bestel blijft. Hiertoe is een landelijke denktank opgericht met als opdracht 'Onderzoek hoe de brandweervrijwilligers nadrukkelijk en fundamenteel zijn te onderscheiden van de beroepskrachten en breng in kaart welke mogelijke consequenties dit voor de brandweerorganisatie heeft'. Een eerste ruwe inschatting van de gevolgen voor VRZHZ komen op en bedrag van tussen de € 1,5 mln en € 2,0 mln. Voor de weerstandsreservering gaan we vanwege de onzekerheid uit van de ondergrens van € 1,5 mln. Een precieze doorrekening volgt later zodra er meer duidelijkheid is over precieze omvang en oplossingsrichtingen.			
Beheersingsmaatregel	Bestuurlijke en ambtelijke beïnvloeding in overleggen. Inzetten op rijksfinanciering omdat het een stelselwijziging betreft.			
Inschatting financiële gevolgen	Kans (%)	Risicoprofiel	Structureel/ Incidenteel	Benodigd weerstandsvermogen
€3.500.000	50%	Hoog (20%)	Structureel	€1.400.000

5. Niveau onderhoud huisvesting (MJOP=80%)

Omschrijving	In het AB van november 2015 zijn bezuinigingen doorgevoerd op huisvesting door enerzijds de afschrijvingstermijn van onze panden te verlengen van 40 naar 50 jaar, waarbij er in de laatste 10 jaar geen noemenswaardig onderhoud meer plaatsvindt en anderzijds te besparen op onderhoud door: • zo veel mogelijk onderhoud uit te laten voeren door eigen medewerkers (beroeps en vrijwilligers); • ervan uit te gaan, dat zo'n 80% van het geraamde onderhoud daadwerkelijk wordt uitgevoerd en jaarlijks per locatie en van geval tot geval te beoordelen of het geplande onderhoud noodzakelijk is. Het totaal leidde tot een bezuiniging van € 568.000, die in mindering is gebracht op de gemeentelijke bijdragen. De gevolgen van deze keuzes zijn als volgt: • De laatste tien jaar van de levenstijd van een kazerne duiken we onder de ondergrens van kwaliteitsniveau 31. Dat betekent dat de functievervulling van bouw- en installatiedelen incidenteel in gevaar is en tevens zichtbare verloedering van deze panden, met als gevolg aan de ene kant waardedaling en aan de andere kant een esthetisch minder verantwoordelijk geheel, met gevolgen voor de uitstraling richting publiek en eigen mensen. Feitelijk maak je hiermee een keuze voor nieuwbouw na 50 jaar, terwijl renoveren of herbouw wellicht gunstiger zou zijn. • Het onderhoudsniveau daalt gestaag. Gemiddeld genomen hebben onze panden een voldoende onderhoudsniveau, maar dat is eerder het gevolg van de relatief lage gemiddelde leeftijd dan aan voldoende onderhoud. Het blijven uitvoeren op 80% van niveau 3 betekent, dat we op zeker moment meer onvoldoendes gaan scoren, met als gevolg waardedaling, grotere incidentele kosten op langere termijn en opnieuw een slechte uitstraling richting publiek en eigen mensen. • De afgelopen jaren zijn forse overschrijdingen binnen bedrijfsvoering opgevangen om niet onder niveau 3 te komen.			
Beheersingsmaatregel	Om te voorkomen dat we telkens opnieuw tegen een probleem oplopen, zullen we jaarlijks de dotatie tegen het licht houden, het saldo beoordelen en waar nodig aanvullende besluiten vragen.			
Inschatting financiële gevolgen	Kans (%)	Risicoprofiel	Structureel/ Incidenteel	Benodigd weerstandvermogen
€ 350.000	55%	Midden (10%)	Structureel	€ 77.000

6. Uitval telefooncentrale				
Omschrijving	De huidige telefooncentrale dateert uit 2012, is al langere tijd hardware- en softwarematig niet meer up to date en kent een probleem met een onderdeel dat verantwoordelijk is voor het DECT-verkeer: een beperkt aantal draadloze telefoons en de bediening van de intercom op de posten Zwijndrecht en Oud-Beijerland. Mocht er uitval plaatsvinden, betekent dit: - mogelijke een langere doorlooptijd van de verhelping van de storing, dit kan van 1 dag tot meer dan een week zijn; - directe impact (uitval) voor het (niet mobiele) DECT-telefoonverkeer, dus ook tijdens een GRIP-situatie. De impact lijkt beperkt doordat er niet veel DECT-telefoons zijn en er beheersingsmogelijkheden zijn (zie voorstel); - dat de intercoms bij posten Zwijndrecht en Oud-Beijerland buiten werking zijn. Ook hier lijkt impact beperkt.			
Beheersingsmaatregel	Een terugval-scenario te ontwikkelen, mocht een uitval van de telefooncentrale gebeuren tijdens een GRIP-situatie (bijvoorbeeld overschakelen op mobiele telefonie of nood-telefonie).			
Inschatting financiële gevolgen	Kans (%)	Risicoprofiel	Structureel/ Incidenteel	Benodigd weerstandsvermogen
€ 50.000	50%	Hoog (20%)	Incidenteel	€ 5.000

A man with a beard and a backpack is looking at his phone on a city street at night. The background is blurred with city lights.

ACCOUNTANTSVERSLAG 2021

Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid

13 JUNI 2022

BDO

Aanbiedingsbrief

Aan:

Aan het algemeen bestuur van
Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio
Zuid-Holland Zuid
Romboutslaan 105
3312 KP DORDRECHT

Rotterdam, 13 juni 2022

Ter informatie

De digitale versie van dit document is vanaf de inhoudsopgave interactief. Aan de hand van de navigatiebalk onderaan de pagina en/of de menustructuur bovenaan de pagina kan door het document genavigeerd worden.

VORIGE PAGINA

VOLGENDE PAGINA

INHOUDSOPGAVE

DASHBOARD

Geachte leden van het algemeen bestuur,

Wij hebben de jaarrekening 2021 van de Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid (hierna te noemen 'GR VRZHZ') gecontroleerd. Zoals afgesproken in onze opdrachtbevestiging d.d. 15 oktober 2021, ontvangt u hierbij ons accountantsverslag 2021. In dit verslag hebben we de belangrijkste bevindingen en conclusies naar aanleiding van de jaarrekeningcontrole opgenomen.

Op 7 maart 2022 hebben wij de voorlopige controlebevindingen ambtelijk besproken.

Het opstellen en controleren van de jaarrekening vraagt elk jaar weer een aanzienlijke inspanning. Bij deze willen wij alle betrokken medewerkers van de GR VRZHZ bedanken voor de constructieve en plezierige samenwerking tijdens de controle, zeker aangezien (een deel van) de controle wederom op afstand heeft moeten plaatsvinden, wat het niet eenvoudiger maakt.

Wij hopen u met dit verslag van dienst te zijn. Vanzelfsprekend zijn wij graag bereid om een nadere toelichting op de inhoud te geven.

Met vriendelijke groet,

BDO Audit & Assurance B.V.
namens deze,

C.M. Steehouwer MSc RA
Partner

Inhoudsopgave

1. DASHBOARD

2. UITKOMSTEN JAARREKENINGCONTROLE

3. RESULTAAT & FINANCIËLE POSITIE

4. BELANGRIJKSTE BEVINDINGEN

BIJLAGEN

1. Dashboard

1.1 Dashboard accountantscontrole

1.1 Dashboard accountantscontrole

JAARREKENINGCONTROLE 2021

- ▶ De jaarrekening 2021 van GR VRZHZ is getrouw.
- ▶ De baten en lasten alsook de balansmutaties in de jaarrekening 2021 zijn in overeenstemming met relevante wet- en regelgeving tot stand gekomen (de jaarrekening is rechtmatig).
- ▶ De geconstateerde controleverschillen en onzekerheden ten aanzien van getrouwheid en rechtmatigheid blijven binnen onze goedkeuringstolerantie.
- ▶ Het jaarverslag is verenigbaar met de jaarrekening.
- ▶ De grondslagen van de jaarrekening zijn aanvaardbaar en het BBV wordt nageleefd.
- ▶ De WNT is nageleefd. Wij dienen de formele goedkeuring van het WNT-team nog te ontvangen.

BELANGRIJKSTE BEVINDINGEN

De belangrijkste bevindingen/controleverschillen betreffen:

- ▶ Rechtmatigheidsfouten ad € 173.000 geconstateerd bij de controle van de EU-aanbestedingsrechtmatigheid.
- ▶ Onzekerheid in het kader van de volledige verantwoording van de meer- én minderkosten ad € 957.000 via de declaratie bij VWS. Dit heeft geen invloed op de strekking van de controleverklaring.
- ▶ Voorziening Functioneel Leeftijd Ontslag (FLO) niet opgenomen in jaarrekening van GR VRZHZ. Wij onderschrijven dit standpunt.
- ▶ Enkele kleinere controleverschillen in het kader van:
 - ▷ Reservering USAR ad € 88.000;
 - ▷ Frictievoorziening ad € 66.000; en
 - ▷ Voorziening derde jaar WW ad € 53.000.

BEGROTINGSRECHTMATIGHEID MINDERKOSTEN COVID-19

- ▶ Vanuit de jaarrekening 2021 zien wij een lastenoverschrijding van in totaal € 2,5 miljoen.
- ▶ Van deze lastenoverschrijding wordt een bedrag van € 0,9 miljoen veroorzaakt door een foutieve toerekening van de minderkosten vanuit de crisisorganisatie ten behoeve van de bestrijding van de COVID-19 pandemie in de tweede bestuursrapportage 2021.
- ▶ Wij hebben niet ondubbelzinnig kunnen vaststellen dat deze lastenoverschrijding binnen het boekjaar is geconstateerd. Hierdoor telt deze begrotingsonrechtmatigheid niet mee in ons oordeel.
- ▶ Wij dringen erop aan de tussentijdse monitoring op de realisatie versus de begroting aan te scherpen. Wij hebben vernomen dat intern inmiddels een evaluatie heeft plaatsgevonden en dat aanscherping van de procedures plaats heeft gevonden.

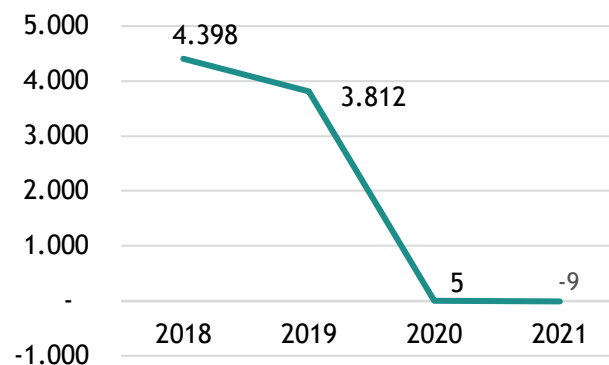
RESULTAAT I.R.T. UITTREDDING 5HL

- ▶ Het resultaat over het jaar 2021 bedraagt € 9.000 nadelig.
- ▶ De afwijking ten opzichte van de begroting (na wijziging) is door onttrekking aan frictiereserve 5HL (o.b.v. het nullijnbesluit uit 2019) beperkt.

(x €1.000)	2021	Begroting (na wijziging)
Saldo van baten en lasten	-/- 3.008	-/- 2.184
Mutatie reserves	2.999	2.184
Resultaat	-/- 9	0

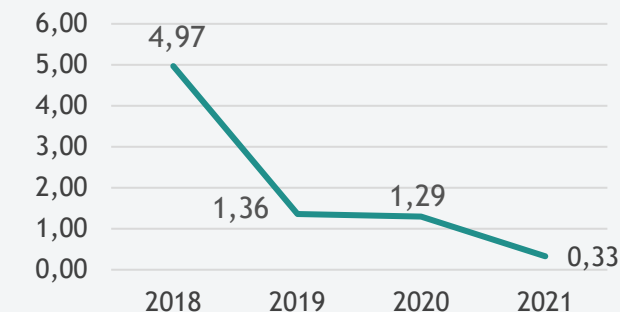
- ▶ Ondanks alle inspanningen schat GR VRZHZ in vanaf boekjaar 2022 jaarlijks een structureel tekort van € 0,9 miljoen over te houden als gevolg van de uittreding van de gemeenten Leerdam en Zederik.

RESULTAAT 2021 E.V.

- ▶ De resultaten 2018 en 2019 waren incidenteel hoger door respectievelijk de verkoop van kazernes en de ontvangen frictievergoeding vanuit 5HL.

WEERSTANDSVERMOGEN

- ▶ In het verleden is ervoor gekozen om GR VRZHZ relatief licht te houden waardoor er sprake van is een (zeer) beperkt weerstandsvermogen.
- ▶ Momenteel wordt onderzocht of de bestaande afspraken met de deelnemende gemeenten herzien moeten worden.
- ▶ Vanaf 2023 worden de gemeentelijke bijdragen structureel verhoogd.

2. Uitkomsten jaarrekeningcontrole

- 2.1 Corona en impact op de jaarrekeningcontrole
- 2.2 De jaarrekening is getrouw
- 2.3 Rechtmatigheid van de jaarrekening

2.1 Corona en impact op de jaarrekeningcontrole

COVID-19-impact op boekjaar 2021

Zie hiervoor onze managementletter en de BADO-notitie

De totstandkoming van de jaarrekening en het proces van de controle i.r.t. COVID-19

Impact op verslaggeving

Inleiding: COVID-19 en de jaarrekening 2021

Tijdens de controle hebben wij aandacht besteed aan de impact van de coronapandemie op GR VRZHZ. Hieromtrent hebben wij overleg gevoerd met het management. De coronacrisis heeft grote gevolgen voor de operationele activiteiten van de GR VRZHZ. Daarbij zijn de financiële gevolgen van de crisis omvangrijk. In de jaarrekening en de tussentijdse rapportages is door de organisatie gerapporteerd over deze impact voor GR VRZHZ. Ook voor 2022 zal dit naar verwachting nog het geval zijn.

Eind februari 2021 is de BADO-notitie met betrekking tot de 'COVID-19-effecten en -risico's voor decentrale overheden' uitgekomen. In deze notitie is een groot aantal aandachtspunten beschreven voor het opstellen en controleren van de jaarrekening 2020. Deze notitie is ook van toepassing voor de jaarrekening 2021. Wij verwijzen voor deze aandachtspunten, de impact op getrouwheid en rechtmatigheid, de controleaanpak en de specifieke attentiepunten ten aanzien van de posten in de jaarrekening naar deze notitie (zie: [notitie-effecten-en-
risicos-corona-voor-jaarrekening-2020-decentrale-overheden.pdf \(nba.nl\)](https://nba.nl/notitie-effecten-en-risicos-corona-voor-jaarrekening-2020-decentrale-overheden.pdf)).

In deze paragraaf informeren wij u over het proces van onze controle in relatie tot COVID-19 en onze specifieke bevindingen die impact hebben op onze controle, de verslaggeving en/of onze controleverklaring. Voor een analyse van het resultaat verwijzen wij naar de jaarrekening en naar paragraaf 3.1 van dit verslag.

De totstandkoming van de jaarrekening en het proces van de controle i.r.t. COVID-19

Zoals aangegeven in onze aanbiedingsbrief heeft zowel het samenstellen van de jaarrekening als onze controle wederom grotendeels digitaal en op afstand plaatsgevonden. Naar aanleiding van dit proces hebben wij de volgende opmerkingen:

- ▶ Ook al zijn we het digitale werken al meer dan twee jaar gewend, het blijft bijzonder mooi om te constateren dat het mogelijk is geweest de jaarrekening met enige vertraging op te stellen en te controleren. De samenwerking was, ondanks alle COVID-19-maatregelen, plezierig en constructief.
- ▶ Het proces heeft wel vertraging opgelopen, doordat GR VRZHZ personele onderbezetting kent op zowel de afdeling bedrijfsvoering als afdeling controlling.

Vanzelfsprekend zijn wij graag bereid dit proces met u te evalueren.

Impact op verslaggeving

Het BBV kent zoals bekend een aantal verplicht voorgeschreven paragrafen. Het staat de gemeenschappelijke regeling vrij om naast de verplichte paragrafen zelf paragrafen aan de begroting of jaarstukken toe te voegen. COVID-19 is een gebeurtenis die niet slechts aan één programma of taakveld is toe te rekenen. Het heeft betrekking op de gehele gemeenschappelijke regeling en heeft betrekking op veel programma's en taakvelden.

Wij hebben het jaarverslag 2021 doorgenomen en vastgesteld dat de impact van de COVID-19 pandemie op GR VRZHZ toereikend toegelicht is hierin.

2.2 De jaarrekening is getrouw

Getrouwheid van de jaarrekening 2021

Wij zijn voornemens bij de jaarrekening 2021 van GR VRZHZ een goedkeurende controleverklaring af te geven met betrekking tot de getrouwheid.

Een goedkeurende verklaring met betrekking tot getrouwheid betekent dat de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2021 als van de activa en passiva per 31 december 2021 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording Provincies en Gemeenten (BBV).

Wij zijn met u overeengekomen dat wij tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 25.350 rapporteren, alsmede afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn.

POST/OMSCHRIJVING VAN DE TOELICHTING	FOUTEN	ONZEKERHEDEN	VERWIJZING
Getrouwheid			
Vrijval USAR reservering	88.000	-	§ 4.1
Vrijval voorziening 3 ^e jaar WW	53.000	-	§ 4.1
Correctie frictievoorziening	-/- 66.000	-	§ 4.1
Declaratie kosten COVID-19 VWS *	-	957.000	§ 4.1
Totaal	75.000	957.000	

* Bij de jaarstukken 2021 heeft GR VRZHZ in lijn met de verantwoordingsinstructie van VWS een overzicht met de meerkosten COVID-19 opgenomen. Wij hebben de juistheid van de meerkosten rekening houdend met o.a. de Q&A van VWS kunnen vaststellen. Gezien de (incidentele) crisissituatie als gevolg van COVID-19 heeft GR VRZHZ geen proces ingericht op basis waarvan de volledigheid van de minderkosten COVID-19 gewaarborgd is. Gezien de omstandigheden snappen wij dat GR VRZHZ hieraan geen prioriteit heeft gegeven. Wij kunnen echter op basis van andere controle-informatie niet voldoende zekerheid verkrijgen over de volledige verantwoording van de minderkosten. Mitigerend hierin is dat wij primair een juistheidscontrole op de meerkosten hebben uitgevoerd en tevens niet hebben kunnen vaststellen of de meerkosten volledig verantwoord zijn. Het voorgaande leidt samenvattend tot een onzekerheid in het kader van de volledige verantwoording van de meer- én minderkosten. Wij rapporteren daarom de over 2021 gedeclareerde meerkosten COVID-19 als onzekerheid. Dit heeft geen invloed op de strekking van de controleverklaring in het kader van getrouwheid.

De goedkeuringstolerantie bedraagt € 507.000 voor fouten en € 1.521.000 voor onzekerheden.

Wij concluderen dat de resterende niet-verwerkte controleverschillen zowel individueel als gezamenlijk niet materieel zijn voor de jaarrekening als geheel en zijn derhalve voornemens een goedkeurende verklaring te verstrekken met betrekking tot de getrouwheid.

2.3 Rechtmatigheid van de jaarrekening

De baten en lasten als ook de balansmutaties in de jaarrekening 2021 zijn in overeenstemming met relevante wet- en regelgeving tot stand gekomen.

Naast de gecorrigeerde en ongecorrigeerde controleverschillen in het kader van de getrouwheid van de jaarrekening zijn de volgende controleverschillen ten aanzien van het aspect rechtmatigheid geconstateerd.

Wij zijn met u overeengekomen dat wij tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 25.350 rapporteren, alsmede afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn.

POST/OMSCHRIJVING VAN DE TOELICHTING (x € 1.000)	FOUTEN	ONZEKERHEDEN	VERWIJZING
Rechtmatigheid			
Ongesaldeerde getrouwheidsfouten en/of onzekerheden	207.000	957.000	\$ 2.2
Aanbestedingsrechtmatigheid	173.000	-	\$ 4.2
Totaal	380.000	957.000	

De goedkeuringstolerantie bedraagt € 507.000 voor fouten en € 1.521.000 voor onzekerheden. Aanpassing of vervallen van getrouwheidsfouten heeft vanzelfsprekende en directe invloed op de gerapporteerde rechtmatigheidsfouten.

Wij concluderen dat de resterende niet-verwerkte controleverschillen zowel individueel als gezamenlijk niet materieel zijn voor de jaarrekening als geheel en zijn derhalve voornemens een goedkeurende verklaring te verstrekken met betrekking tot de rechtmatigheid.

3. Resultaat & financiële positie

3.1 Resultaat 2021

3.2 Ons beeld van uw financiële positie

3.1 Resultaat 2021

Resultaat 2021
ten opzichte van de
gewijzigde begroting

Belangrijkste
afwijkingen in het
resultaat 2021

Het resultaat van GR VRZHZ over het jaar 2021 wijkt beperkt af van de gewijzigde begroting. In het onderstaand overzicht is het resultaat in het kort weergegeven:

OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN (x 1.000)	2021	BEGROTING NA WIJZIGINGEN	VERSCHIL
Saldo van baten en lasten	-/- 3.008	-/- 2.184	-/- 825
Onttrekkingen reserves	1.324	1.309	15
Onttrekkingen reserve 5HL- Nullijn	1.899	882	1.017
Dotatie aan reserves	-/- 223	-/- 7	-/- 216
Resultaat	-/- 9	0	

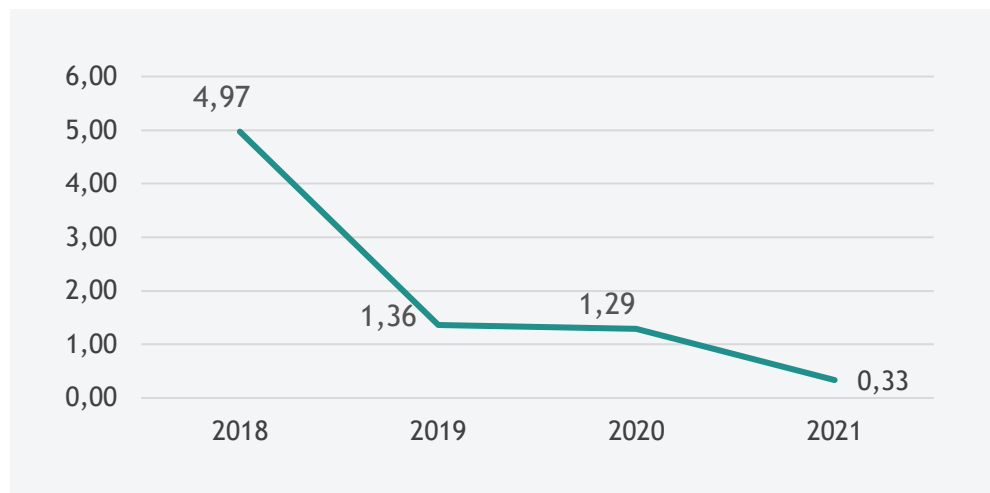
De belangrijkste afwijkingen van de begroting na wijzigingen worden veroorzaakt door:

- ▶ Een nadeel van € 0,9 miljoen veroorzaakt door een foutieve toerekening van de minderkosten vanuit de crisisorganisatie ten behoeve van de bestrijding van de COVID-19 pandemie in de tweede bestuursrapportage 2021.
- ▶ Een nadeel van € 0,4 miljoen als gevolg van de CAO aanpassing per 1 december 2021 en een eenmalige uitkering.
- ▶ Een nadeel van € 0,6 miljoen als gevolg van het inhuren van personeel vanwege de inzet in de crisisorganisatie en de vervanging van taken, het ondersteunen van projecten en ziektevervangingen van personeel.
- ▶ Een voordeel van € 0,3 miljoen vanwege een teruggave in het kader van in het verleden ten onrechte afgedragen BTW over de onbenutte garantieomzet en de erfpachtcanon.
- ▶ Door het kunnen detacheren van enkele boven formatieve medewerkers is een incidenteel voordeel behaald van € 0,2 miljoen.

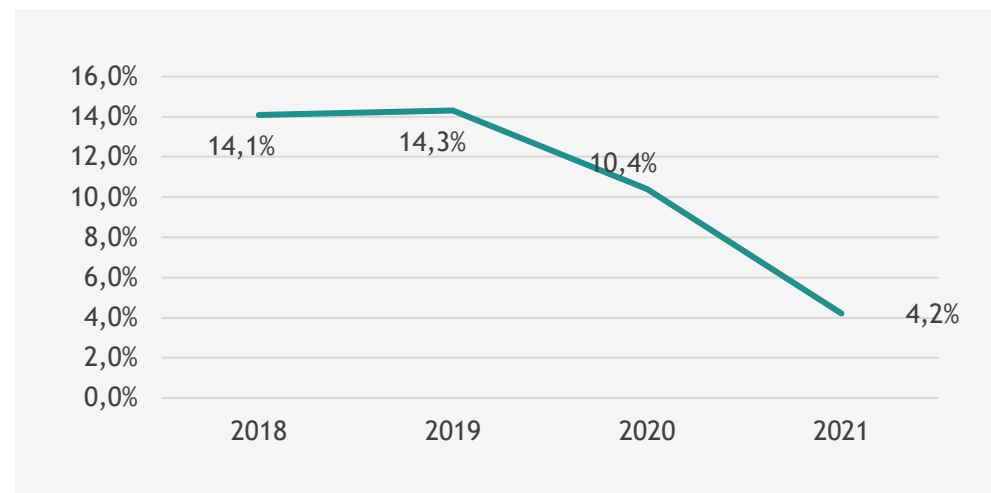
Het resultaat 2021 wijkt bovengenoemde redenen af van de totale begrote lasten (na wijziging). Op basis van onze ervaringsnorm bij decentrale overheden is een afwijking van 2-3% inherent aan een complex begrotingsproces.

3.2 Uw financiële positie vergeleken

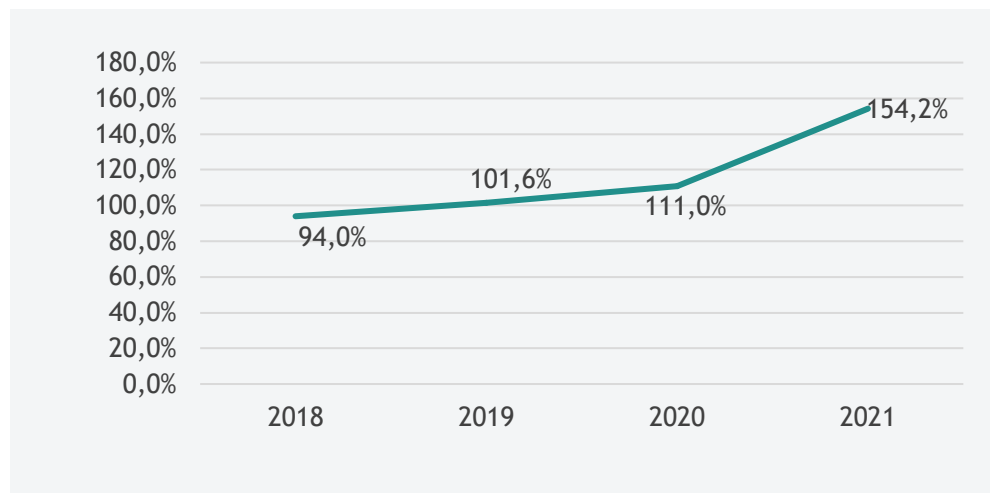
RATIO WEERSTANDSVERMOGEN

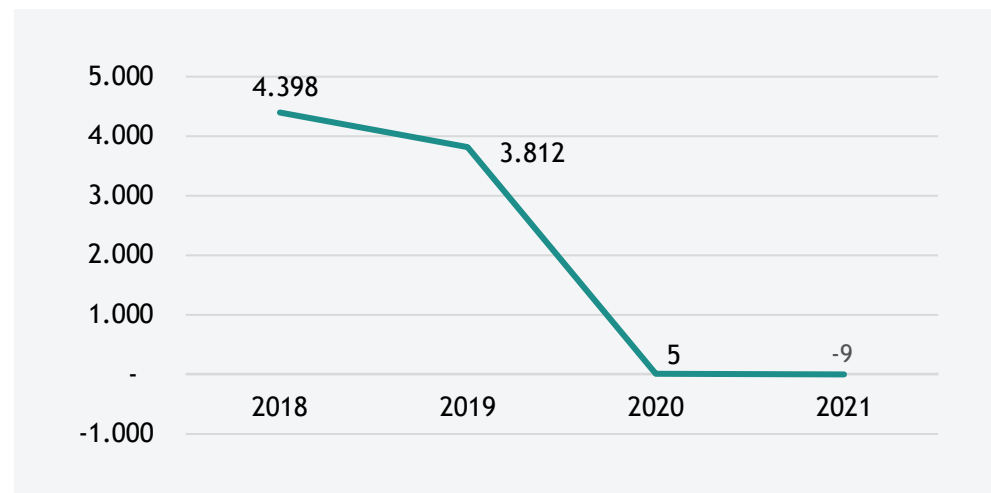
SOLVABILITEITSRATIO

NETTO SCHULDQUOTE

RESULTAAT *

* De resultaten 2018 en 2019 waren incidenteel hoger door respectievelijk de verkoop van kazernes en de ontvangen frictievergoeding vanuit Vijfheerenlanden.

3.2 Ons beeld van uw financiële positie

Kengetallen moeten in relatie tot elkaar worden gezien

Uw financiële positie is voldoende

Uw ratio weerstandsvermogen is 0,33

VRZHZ kan aan haar lange termijnverplichtingen voldoen

Structureel tekort

Onze rol in relatie tot het weerstandsvermogen en financiële kengetallen

De analyse van het weerstandsvermogen en de financiële kengetallen is een onderdeel van het jaarverslag en de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing. Vanuit onze controlerende rol dienen wij vast te stellen of het jaarverslag (en dus deze paragraaf) niet strijdig is met de jaarrekening en geen materiële onjuistheden bevat. De kengetallen moeten altijd in relatie tot elkaar worden gezien. Uit de combinatie van de kengetallen kan een beeld worden gemaakt van de financiële positie van GR VRZHZ. Daarbij kan ook inzichtelijk worden gemaakt wat de oorzaak is van een sterke of zwakke financiële positie. De financiële kengetallen geven, met de inherente beperkingen hierbij, inzicht in (de ontwikkeling van) uw financiële positie, mede in relatie tot de landelijke benchmark.

Weerstandsvermogen van GR VRZHZ

In de paragraaf weerstandsvermogen heeft het dagelijks bestuur een overzicht opgenomen van de weerstandscapaciteit. De weerstandscapaciteit bedraagt volgens deze paragraaf € 0,5 miljoen. In het weerstandsvermogen ultimo 2021 is een bedrag van € 0,5 miljoen meegeteld van vrij aanwendbare bestemmingsreserves. In geval van calamiteiten is het mogelijk om een deel van deze reserves een andere aanwending te geven. In de paragraaf weerstandsvermogen zijn de relevante risico's benoemd. GR VRZHZ heeft op basis van interne berekeningen het totale bedrag aan risico's waaraan de organisatie is blootgesteld bepaald op € 2,5 miljoen. In haar jaarstukken schrijft GR VRZHZ te streven naar een voldoende waardering waarvan sprake is bij een ratio van 1,0 of hoger. De financiële uitkomsten van deze jaarrekening 2021, die ook structureel van aard zijn, geven een beeld dat de beschikbare weerstandscapaciteit ontoereikend is om risico's te kunnen vangen. Dit hangt samen met de beleidskeuze uit het verleden om de GR relatief licht te houden. GR VRZHZ is van mening dat de ondergrens in zicht is. Wij onderschrijven deze stelling. Inmiddels heeft het algemeen bestuur besloten om vanaf 2023 voor een bedrag van € 2,2 miljoen extra bijdragen bij de deelnemende gemeenten op te gaan halen. Tevens is een onderzoek gestart om bestaande afspraken met de deelnemende gemeenten over de omvang van het weerstandsvermogen te herzien.

Solvabiliteit en netto schuldquote

De solvabiliteit bedraagt ultimo 2021 4,2%. Voor de solvabiliteit geldt dat hoe hoger dit percentage is, hoe beter GR VRZHZ in staat is om haar verplichtingen op lange termijn te voldoen. De huidige solvabiliteit vinden wij laag, wat mede samenhangt met de beleidskeuze de gemeenschappelijke regeling relatief licht te houden.

De netto schuldquote bedraagt 154,2%. De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie en de hoogte van de investeringen uit het nabije verleden. De netto schuldquote is toegenomen ten opzichte van voorgaand jaar als gevolg van het aantrekken van nieuwe financieringen in boekjaar 2021.

Structureel tekort a.g.v. uittreding Leerdam en Zederik

Per 1 januari 2019 zijn de gemeenten Leerdam en Zederik vanwege een herindeling met de gemeente Vianen tot de gemeente Vijfheerenlanden overgegaan van de GR VRZHZ naar Veiligheidsregio Utrecht. Ter dekking van de kosten van de uittreding tot en met 2023 ontving GR VRZHZ een frictievergoeding van € 5,1 miljoen. Ondanks alle inspanningen schat GR VRZHZ in jaarlijks een structureel tekort van € 0,9 miljoen over te houden en ultimo 2021 heeft GR VRZHZ de gevormde bestemmingsreserve volledig benut op basis van het nullijnbesluit uit 2019. GR VRZHZ heeft inmiddels een verzoek tot afstemming over een oplossing ter dekking van het structurele tekort ingediend bij het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

4. Belangrijkste bevindingen

- 4.1 Bevindingen en controleverschillen - Getrouwheid
- 4.2 Bevindingen en controleverschillen - Rechtmatigheid
- 4.3 Interne beheersing en rechtmatigheidsverantwoording
- 4.4 BBV, WNT en SiSa
- 4.5 Begrotingsrechtmatigheid

Teruggave BTW

Fiscaliteit

In de managementletter van 2021 hebben wij gerapporteerd over het verzoekschrift voor teruggaaf BTW voor GR VRZHZ en Spinel. Op dat moment was het verzoekschrift (nog) niet in behandeling genomen. Inmiddels is het verzoekschrift toegekend door de inspecteur. Als gevolg hiervan krijgt GR VRZHZ een teruggave van € 0,3 miljoen vanwege in het verleden ten onrechte afgedragen BTW over de onbenutte garantieomzet en de erfpachtcanon. De teruggave is verwerkt in de jaarrekening 2021.

Fiscale eenheid met Spinel en pro rata

Vorig jaar rapporteerden wij over het standpunt dat GR VRZHZ had ingenomen ten aanzien van de fiscale eenheid met Spinel. Indien GR VRZHZ over de jaren 2016 tot en met 2019 op basis van een pro rata berekening nog een suppletieaangifte zou indienen kon dit leiden tot een aanzienlijk voordeel. GR VRZHZ heeft in overleg met haar fiscaal adviseur echter besloten om vanwege de onevenredige administratie last hiervan af te zien. Het voorgaande leidt ertoe dat GR VRZHZ met ingang van boekjaar 2020 handelt als een fiscale eenheid met Spinel. De toegekende suppletie over 2020 en de suppletie over 2021 (op basis van de geschatte pro rata 2021) zijn verwerkt in de cijfers. Wij kunnen ons vinden in deze verwerkingswijze. GR VRZHZ is nog in afwachting van de definitieve beschikking van de fiscale eenheid.

Declaratie meerkosten COVID-19

Declaratie meerkosten COVID-19

Bij de jaarstukken 2021 heeft GR VRZHZ in lijn met de verantwoordingsinstructie van VWS een overzicht met de meerkosten COVID-19 opgenomen. Wij hebben de juistheid van de meerkosten rekening houdend met o.a. de Q&A van VWS kunnen vaststellen. Gezien de (incidentele) crisissituatie als gevolg van COVID-19 heeft GR VRZHZ geen proces ingericht op basis waarvan de volledigheid van de minderkosten COVID-19 gewaarborgd is. Wij kunnen echter op basis van andere controle-informatie niet voldoende zekerheid verkrijgen over de volledige verantwoording van de minderkosten. Mitigerend hierin is dat wij primair een juistheidscontrole op de meerkosten hebben uitgevoerd en tevens niet hebben kunnen vaststellen of de meerkosten volledig verantwoord zijn. Het voorgaande leidt samenvattend tot een onzekerheid in het kader van de volledige verantwoording van de meer- én minderkosten. Wij rapporteren daarom de over 2021 gedeclareerde meerkosten COVID-19 als onzekerheid.

In dit kader vragen wij aandacht voor de procesinrichting en vastleggingen rond de totstandkoming van de declaratie van de meerkosten. Hierbij dient niet alleen expliciet aandacht gegeven te worden aan de (interne) borging van de volledigheid van in de declaratie opgevoerde minderkosten, maar ook aan de vastleggingen waarom bepaalde kosten in aanmerking komen voor vergoeding door derden.

Vernieuwing van de MJOP's

Vernieuwing van de MJOP's

In boekjaar 2021 heeft GR VRZHZ de opdracht gegeven aan Facicom Solutions om de meerjaren onderhoudsplannen (hierna: MJOP) te herijken voor de panden die in eigendom zijn van de gemeenschappelijke regeling. Facicom Solutions heeft voor alle 32 panden de herijking uitgevoerd. De nieuwe MJOP's zijn momenteel nog niet door het algemeen bestuur vastgesteld waardoor deze nog niet betrokken zijn in de bepaling van de voorzieningen ultimo 2021. Wij onderschrijven dit.

Vanuit de herijkte MJOP's zien wij de komende jaren een substantiële stijging van de uitgaven voor groot onderhoud. Op basis van de huidige opbouw achten wij de voorzieningen ultimo 2022 nog toereikend, echter voor de jaren daarna zien wij op basis van de huidige jaarlijkse dotaties negatieve voorzieningen ontstaan. Wij adviseren u om de jaarlijkse dotaties te heroverwegen en hierover tijdig besluitvorming te laten plaatsvinden.

4.1 Bevindingen en controleverschillen - Getrouwheid

Voorzieningen Functioneel Leeftijd Ontslag (FLO)

Voorzieningen Functioneel Leeftijd Ontslag (FLO)

Vorig jaar hebben wij in ons accountantsverslag reeds gerapporteerd over de uitwerking van de nieuwe FLO-regeling. Met de verwerking van deze FLO-regeling wordt bij de verschillende veiligheidsregio's verschillend omgegaan. De verwerkingswijze van de FLO-regeling hangt af van de afspraken die tussen GR VRZHZ en de gemeente Dordrecht zijn gemaakt. De juridische verplichting berust bij GR VRZHZ, echter voorzien de afspraken met de gemeente Dordrecht in de DVO in een volledige doorbelasting van de hiermee samenhangende kosten. Dit betekent dat het economisch risico niet bij GR VRZHZ berust. Wij onderschrijven het standpunt van GR VRZHZ dat om deze redenen in de jaarrekening van GR VRZHZ geen voorziening wordt verantwoord. Wel is de juridische verplichting als niet uit de balans blijvende verplichting (tekstueel) toegelicht.

Overmatig verlofsaldo

Overmatig verlofsaldo

Zoals wij reeds in onze managementletter hebben gerapporteerd zien wij dat landelijk, als gevolg van de COVID-19 pandemie, bij decentrale overheden (met name bij GGD-en veiligheidsregio's) sprake is van oplopende verlofsaldi. Onder het BBV dient een reservering gevormd te worden voor een overmatig verlofsaldo. Indien het saldo van het openstaand verlof jaarlijks een gelijkblijvend karakter toont hoeft onder BBV geen reservering gevormd te worden. GR VRZHZ heeft geen reservering getroffen. Wij kunnen ons hierin vinden.

Vrijval van de reservering t.a.v. USAR

USAR, frictievoorziening en voorziening derde jaar WW

Tijdens de controle hebben wij geconstateerd dat voor de USAR een reservering van € 94.000 is verantwoord. Tijdens de controle hebben wij echter geconstateerd dat enkele facturen die betrekking hebben op deze subsidie ten onrechte in de exploitatie zijn verantwoord. Als gevolg hiervan rapporteren wij een controleverschil van € 0,1 miljoen.

Vrijval van de voorziening 3^e WW-jaar

In de frictievoorziening ultimo 2021 is een (negatieve) reservering van € 0,1 miljoen opgenomen voor een langdurig zieke medewerker die naar verwachting zal gaan uitstromen. Wij zijn van mening dat deze post tot nihil aangevuld dient te worden en rapporteren daarom een controleverschil van € 0,1 miljoen.

Daarnaast hebben wij geconstateerd dat GR VRZHZ een voorziening voor het derde WW-jaar vormt. Deze voorziening wordt gevormd op basis van de bepalingen vanuit de CAR-UWO. Wij constateren dat jaarlijks een bedrag wordt gedoteerd aan deze voorziening terwijl GR VRZHZ de komende jaren geen uitstroom van middelen voorziet. Daarnaast merken wij op dat de kans op een derde jaar WW bij van een medewerker (zeer) klein is omdat GR VRZHZ personeel een van-werk-naar-werk traject aanbiedt. Wij zijn van mening dat de voorziening vrij dient te vallen vanwege het feit dat geen uitstroom van middelen wordt verwacht. Wij rapporteren een controleverschil van € 0,1 miljoen.

Herfinanciering van langlopende leningen

Herfinanciering van langlopende leningen

In het boekjaar 2021 is de volledige leningenportefeuille bij de BNG Bank geherfinancierd. Tijdens de jaarrekeningcontrole hebben wij de vastgesteld dat deze herfinanciering rechtmatig heeft plaatsgevonden. In de oorspronkelijke leningsovereenkomsten met de BNG Bank was een bepaling opgenomen dat vervroegde aflossing niet mogelijk was waardoor de herfinanciering in 2021 gezien wordt als een buitencontractuele aflossing. Op basis van de oorspronkelijke leningsovereenkomsten is een buitencontractuele aflossing enkel mogelijk indien de nieuwe leningen ook bij de BNG Bank worden aangegaan. GR VRZHZ ziet hierin de motivatie om af te wijken van het treasury statuut waarin bepaald wordt dat bij het aangaan van een lening minimaal twee offertes opgevraagd dienen te worden. Daarnaast heeft het algemeen bestuur het besluit tot herfinanciering tijdig goedgekeurd. Advies is om in het vervolg in het besluit van het algemeen bestuur expliciet op te nemen dat het besluit genomen is in afwijking op geldende artikel vanuit het treasury statuut.

Europese aanbestedingen

Vanuit de controle van de aanbestedingsrechtmatigheid volgende de onderstaande bevindingen.

Contract 1

Deze lasten zijn hoger dan waar deze in het verleden voor aanbesteed zijn. In de lasten zijn tevens (andere) losse/ incidentele opdrachten begrepen. De jaarschijf 2021 ad € 89.000 voor werkzaamheden aan de W-installaties nemen wij mee als onrechtmatigheid.

Contract 2

Bij de jaarrekeningcontrole 2018 hebben wij deze kosten voor softwarelicenties voor het eerst als onrechtmatig aangemerkt. In het verleden heeft GR VRZHZ ingeschat dat deze lasten niet dusdanig hoog zouden oplopen waardoor aanbesteding niet noodzakelijk zou zijn. Door het algemeen bestuur is geen afwijkingsbesluit genomen. Voor de jaarrekening 2021 leidt dit tot een rechtmatigheidsfout van € 59.000.

Contract 3

Deze lasten hebben betrekking op onderhoud aan voertuigen die in het verleden afgenomen zijn. GR VRZHZ is van mening dat het onderhoud aan deze voertuigen in verband met o.a. garantie door de leverancier moet worden uitgevoerd. Wij zijn van mening dat het onderhoud ook door andere (Europese) aanbieders kan worden uitgevoerd (ook onder garantie). In het verleden hebben BDO en GR VRZHZ haar standpunten laten onderbouwen door aanbestedingsjuristen echter is er niet tot een eenduidig standpunt gekomen. Op basis van de kadernota Rechtmatigheid nemen wij de jaarschijf van € 62.000 niet mee in onze foutevaluatie.

Contract 4

Met deze partij is een overeenkomst van 10 jaar aangegaan voor het inspecteren en keuren van bluswatervoorzieningen. De totale contractwaarde overschrijdt de drempel voor Europese aanbestedingen terwijl dit contract niet Europees aanbesteed is. De jaarschijf 2021 ad € 25.000 nemen wij mee als onrechtmatigheid.

Europese aanbestedingen

Beëindiging overeenkomsten Gazprom

De contracten met Russische entiteiten, waaronder Gazprom, moet voor 10 oktober 2022 zijn beëindigd. Overeenkomsten die nog doorlopen na deze datum overtreden de sancties en de Sanctiewet. In dat geval is er sprake van een economisch delict. Overheden moeten de contracten met Gazprom tijdig opzeggen. Het risico op boetes of schadevergoeding voor vroegtijdige beëindiging is aanwezig. Voor de vervolglevering van gas zal een nieuwe aanbestedingsprocedure moeten worden gevolgd. De gehele energiemarkt is in beweging, dit leidt onverhoopt tot hogere prijzen. Vanuit dat perspectief is een overeenkomst met een korte(re) looptijd aan te bevelen. Leg de motivering van de korte looptijd ook goed vast in het inkoopdossier. De maatregelen zijn op tijd aangekondigd. Vooralsnog kan dan ook gewoon reguliere Europees worden aanbesteed. Voor een beroep op dwingende spoed zien wij momenteel onvoldoende grond.

Nog aandachtspunten in de interne beheersing. Onze controle vooral gegevensgericht. Zie ook managementletter 2021.

Graag maken wij concrete afspraken over uw ambities

Toenemende aandacht voor fraude

Interne beheersing en onze aanpak voor 2022

Als onderdeel van de jaarrekeningcontrole hebben wij een interim-controle uitgevoerd. De bevindingen naar aanleiding van deze controle hebben wij opgenomen in onze managementletter d.d. 2 december 2021.

Samenvattend hebben wij geconstateerd dat er bij uw gemeenschappelijke regeling, net als bij veel andere gemeenschappelijke regelingen, nog aandachtspunten resteren. Dit betekent niet dat uw gemeenschappelijke regeling niet in control is, maar wel dat het in control zijn voor ons niet toetsbaar blijkt uit controlesporen in de processen en systemen. Derhalve konden wij het afgelopen jaar voor onze controle (nog) niet steunen op uw interne beheersing en hebben wij de jaarrekening voornamelijk achteraf en gegevensgericht gecontroleerd (middels deelwaarnemingen, cijferbeoordelingen, steekproeven, etc.).

Wij hebben in onze managementletter opgeroepen om uw ambities en mogelijkheden op het gebied van de interne beheersing te bepalen, zodat wij ook onze controleaanpak daarop kunnen aanpassen. Enerzijds omdat het niveau van interne beheersing de primaire verantwoordelijkheid is van het dagelijks bestuur / de organisatie en anderzijds om te voorkomen dat wij de lat in onze controleaanpak te hoog leggen en daar elk jaar met dezelfde bevindingen over blijven rapporteren. Graag gaan wij de komende periode met u in gesprek over de ambities, ook in relatie tot het opzetten van de interne beheersing met betrekking tot de rechtmatigheidsverantwoording.

Fraude

De komende jaren zal er vanuit de accountantscontrole nog nadrukkelijker aandacht worden gegeven aan fraudepreventie. Onze beroepsorganisatie, de NBA, werkt momenteel aan een notitie betreffende 'best practicemaatregelen fraude(risico)beheersing voor bestuurders en toezichthouders'. In deze notitie komt nadrukkelijk de rol van bestuurders en toezichthoudende organen, zoals het algemeen bestuur, bij het voorkomen en detecteren van fraude aan de orde. Door de nadruk te leggen op het voorkomen van fraude, kunnen de gelegenheden die tot fraude leiden, afnemen. Dit vraagt om actief toezicht op risico's en beheersmaatregelen ter voorkoming van fraude. Ook de accountant heeft hierin een belangrijke rol. De landelijke pilots waar in de controleverklaring 2020 van de accountant uitgebreider wordt gerapporteerd over het thema fraude (o.a. Gemeente Breda) hebben bijgedragen aan de best practices. De best practices van de NBA zijn erop gericht het fraudebewustzijn en de frauderisicobeheersing te vergroten. In onze managementletter hebben wij reeds aandacht gevraagd voor dit onderwerp.

Graag gaan wij met u in overleg over het vergroten van de actieve rol van het algemeen bestuur / auditcommissie ten aanzien van frauderisicobeheersing. Bijvoorbeeld door jaarlijks één of meerdere onderkende frauderisico's (en indien van toepassing de interne beheersingsmaatregelen die zijn genomen om deze frauderisico's te mitigeren) nader te laten onderzoeken door de interne controleafdeling, een accountant of een gespecialiseerde (fraude)onderzoeker.

Invoering rechtmatigheids- verantwoording 2022

Update Invoering rechtmatigheidsverantwoording door het dagelijks bestuur met ingang van 2022

In onze eerdere rapportages zijn wij uitgebreid ingegaan op de ontwikkeling van de rechtmatigheidscontrole door de externe accountant naar de rechtmatigheidsverantwoording door het dagelijks bestuur. De commissie BBV heeft in december 2020 de concept notitie rechtmatigheidsverantwoording met de nadere spelregels voor de rechtmatigheidsverantwoording ter consultatie openbaar gemaakt en heeft augustus 2021 de kadernota rechtmatigheid 2022 gepubliceerd. Begin 2022 vindt de wetsbehandeling in de Tweede Kamer plaats. Daarna volgen nog de nodige aanpassingen van wetgeving en notities vanuit onder ander het NBA. Desalniettemin is de verwachting dat de rechtmatigheidsverantwoording per boekjaar 2022 wordt ingevoerd.

De invoering van de rechtmatigheidsverantwoording heeft gevolgen voor de (interne) beheersing van de organisatie en ook de rol van de accountant verandert hierdoor. Wij verwachten dat dit voor de meeste decentrale overheden een uitdaging is, maar naar onze mening ook een kans voor uw organisatie en interne beheersing. Wanneer de rechtmatigheidsverantwoording met terugwerkende kracht wordt ingevoerd, wordt de gemeenschappelijke regeling met ingang van verslagjaar 2022 immers zelf verantwoordelijk voor de rechtmatigheidsverantwoording en moet het dagelijks bestuur een (onderbouwde) mededeling doen omtrent de naleving van de rechtmatigheid. De wetswijziging is niet alleen een technische verandering, maar ook een cultuurverandering die effect heeft op de bedrijfsvoering van de organisatie.

Stand van zaken binnen uw gemeenschappelijke regeling

In onze managementletter hebben wij stilgestaan bij de stand van zaken rondom de rechtmatigheidsverantwoording bij GR VRZHZ. Wij zien dat de gemeenschappelijke regeling in de afgelopen jaren heeft geïnvesteerd in de administratieve organisatie en interne beheersing. Wij hebben vastgesteld dat de organisatie vergesond is met de voorbereidingen om de organisatie gereed te maken voor de invoer van de rechtmatigheidsverantwoording. Inmiddels heeft GR VRZHZ in afwachting van de wetsbehandeling reeds voorstellen gedaan richting het algemeen bestuur. Op verzoek van de organisatie hebben wij de notitie die aan het algemeen bestuur is verstrekt en het interne controleplan 2022 tegen gelezen en waar nodig suggesties voor verbetering / aanpassing aangedragen.

Stand van zaken binnen GR VRZHZ

BBV wordt nageleefd

WNT-verantwoording
voldoet aan de
vereisten

Geen bevindingen
SiSa-bijlage

Bevindingen ten aanzien van naleving van de wettelijke verslaggevingsregels (BBV)

Wij hebben vastgesteld dat GR VRZHZ de wettelijke verslagleggingsregels (BBV) heeft nageleefd.

Naleving van de (publicatieverplichtingen) WNT

De Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) is met ingang van 2013 van toepassing en vervangt tegelijkertijd de Wopt (Wet openbaarmaking uit publieke middelen gefinancierde topinkomens). Doelstelling van de wet is te verhinderen dat instellingen in de publieke en semipublieke sectoren rechtens in staat zijn bovenmatige bezoldigingen toe te kennen.

Voor GR VRZHZ geldt dat de algemeen directeur als topfunctionaris wordt aangemerkt. De algemene bezoldiging voor een topfunctionaris mag voor 2021 niet meer bedragen dan € 209.000 per jaar. De externe accountant is belast met de controle op de naleving van de WNT door de instelling.

Overschrijding van de bezoldigingsnorm wordt aangemerkt als een onverschuldigde betaling, die door de topfunctionaris terugbetaald moet worden aan de instelling. Gebeurt dit niet, dan is BDO als accountant wettelijk verplicht om bij het ministerie melding te doen van deze onverschuldigde betaling. Wij hebben tevens een meldingsplicht indien u geen of onjuiste gegevens heeft gepubliceerd in de jaarrekening.

Wij hebben vastgesteld dat de bezoldigingen over 2021 van de GR VRZHZ niet strijdig zijn met de WNT en dat de jaarrekening 2021 van de GR VRZHZ voldoet aan de publicatieverplichtingen van de WNT. **Wij dienen de formele goedkeuring van het WNT team nog te ontvangen.**

SiSa-bijlage

Wij hebben de in de SiSa-bijlage van de jaarrekening genoemde specifieke uitkeringen gecontroleerd met inachtneming van de Nota verwachting accountantscontrole SiSa 2021. Op grond van ons onderzoek hebben wij bij uw specifieke uitkeringen geen fouten en/of onzekerheden geconstateerd die de voor SiSa geldende rapporteringstolerantie overschrijden. Zie tevens bijlage B. Wij dienen de definitieve SISA bijlage in de jaarstukken nog te aan te sluiten op ons dossier.

Overschrijding begrote lasten € 2,5 miljoen

Lastenoverschrijdingen in het kader van begrotingsrechtmatigheid

In totaal heeft GR VRZHZ € 48,0 miljoen aan lasten begroot in de tweede bestuursrapportage, tegenover € 50,5 miljoen aan werkelijke lasten in 2021. Dit is in totaal een onderschrijding van 2,5 miljoen (5,2%). Aan baten had GR VRZHZ een bedrag van € 45,8 miljoen begroot in de tweede bestuursrapportage, tegenover € 47,5 miljoen aan werkelijke baten in 2021. In totaal gaat het om een hogere realisatie van baten van 1,7 miljoen (3,7%).

Naast het gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten kent een gemeenschappelijke regeling ook het gerealiseerde resultaat. Dit is het gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten plus of min de tussentijdse resultaatbestemmingen. Deze bestemmingen bestaan uit in de loop van het jaar gedane onttrekkingen uit reserves minus de tussentijdse stortingen in reserves. De stortingen in dan wel onttrekkingen aan reserves vinden plaats op basis van door u genomen besluiten. In 2021 is er per saldo circa € 3,0 miljoen aan de reserves onttrokken zodat het gerealiseerde resultaat nagenoeg nihil bedraagt.

Het algemeen bestuur autoriseert de begroting en stelt de kaders voor de directie vast. Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor de uitvoering van het beleid binnen de gestelde begroting. Begrotingsafwijkingen dienen tijdig gesignaleerde en gerapporteerd te worden aan het algemeen bestuur. Bij begrotingsoverschrijdingen die niet gedurende het jaar zijn voorgelegd aan het algemeen bestuur is formeel sprake van een onrechtmatigheid. Echter hoeven deze overschrijdingen niet altijd te worden meegewogen in het accountantsoordeel bijvoorbeeld indien de overschrijdingen geheel of grotendeels worden gecompenseerd door direct gerelateerd opbrengsten of overschrijdingen bij open-einde regelingen. In de toelichting op het overzicht van baten en lasten zijn de begrotingsoverschrijdingen nader weergegeven en geanalyseerd.

Controle begrotingsrechtmatigheid

Naast de controle op de rechtmatige totstandkoming van de baten, lasten en balansmutaties in de jaarrekening 2021, hebben wij de begrotingsrechtmatigheid gecontroleerd. De toe te passen normen voor dit begrotingscriterium moeten door het algemeen bestuur nader worden ingevuld en geconcretiseerd. Dit gebeurt door middel van de begroting en via de verordening op het financieel beheer. Het begrotingscriterium is verder verfijnd en uitgewerkt in de Kadernota Rechtmatigheid van de Commissie BBV. Belangrijk hierbij is dat het overschrijden van de begroting altijd onrechtmatig is, maar niet in alle gevallen hoeft te worden meegewogen in het accountantsoordeel.

Bij de controle van de jaarrekening 2021 hebben wij bevindingen in het kader van de begrotingsrechtmatigheid. Vanuit de jaarrekening 2021 zien wij een lastenoverschrijding van in totaal € 2,5 miljoen. Van deze lastenoverschrijding wordt een bedrag van € 0,9 miljoen veroorzaakt door een foutieve toerekening van de minderkosten vanuit de crisisorganisatie ten behoeve van de bestrijding van de COVID-19 pandemie in de tweede bestuursrapportage 2021. Op basis van gesprekken die wij ambtelijk hebben gevoerd dit pas bij het opstellen van de jaarstukken 2021 geconstateerd is. Hierdoor heeft er binnen het boekjaar geen begrotingswijziging aan het algemeen bestuur voorgelegd kunnen worden. Wij dringen erop aan de tussentijdse monitoring op de realisatie versus de begroting aan te scherpen. Wij hebben vernomen dat intern inmiddels een evaluatie heeft plaatsgevonden en dat aanscherping van de procedures plaats heeft gevonden.

Op de volgende pagina zijn de lastenoverschrijdingen verder toegelicht en wordt de impact op onze controleverklaring geëvalueerd.

Controle begrotingsrechtmatigheid

Foutieve toerekening van de minderkosten

Lastenoverschrijding

Lastenoverschrijding

De geconstateerde verschillen tussen de begroting en de jaarstukken (in totaal een lastenoverschrijding van € 2,5 miljoen) zijn als volgt onder te verdelen:

LASTENOVERSCHRIJDING	BEGROTINGSAFWIJKING	ONRECHTMATIG	
		TELT NIET MEE IN OORDEEL	TELT WEL MEE IN OORDEEL
Concernniveau	Van de totale lastenoverschrijding wordt een bedrag van € 0,9 miljoen veroorzaakt door een foutieve toerekening van de minderkosten vanuit de crisisorganisatie ten behoeve van de bestrijding van de COVID-19 pandemie in de tweede bestuursrapportage 2021. Wij hebben niet ondubbelzinnig kunnen vaststellen dat deze lastenoverschrijding binnen het boekjaar is geconstateerd. Hierdoor telt deze begrotingsonrechtmatigheid <u>niet</u> mee in ons oordeel.	✓	
Concernniveau	Van de totale lastenoverschrijding wordt een bedrag van € 0,8 miljoen veroorzaakt door budgetoverschrijdingen die gedeeltelijk gecompenseerd worden door direct gerelateerde opbrengsten. Wij hebben echter niet ondubbelzinnig kunnen vaststellen dat deze lastenoverschrijdingen binnen het boekjaar zijn geconstateerd. Hierdoor telt deze begrotingsonrechtmatigheid <u>niet</u> mee in ons oordeel.	✓	
Concernniveau	Van de totale lastenoverschrijding wordt een bedrag van € 0,8 miljoen veroorzaakt door inhuur voor inzet in de crisisorganisatie. Op basis van de brief van het ministerie van VWS d.d. 5 november 2021 telt deze begrotingsonrechtmatigheid <u>niet</u> mee in ons oordeel.	✓	

Wij verwijzen voor een inhoudelijke en meer specifieke analyse van de begrotingsafwijkingen naar de analyse begrotingsafwijkingen, zoals opgenomen in de toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening 2021. Wij dringen erop aan de tussentijdse monitoring op de realisatie versus de begroting aan te scherpen. Wij hebben vernomen dat intern inmiddels een evaluatie heeft plaatsgevonden en dat aanscherping van de procedures plaats heeft gevonden.

Bijlagen

- A Onze controle
- B Bevindingen SiSa-bijlagen

A. Onze controle

Doel en object van de controle

Doel en object van de controle

Het doel van de controle is het geven van een onafhankelijk oordeel of de financiële overzichten van GR VRZHZ, in alle van materieel belang zijnde opzichten, zijn opgesteld in overeenstemming met het BBV. Voor een uitgebreide beschrijving van onze aanpak verwijzen wij naar onze opdrachtbevestiging d.d. 15 oktober 2021 met kenmerk 'MS/JB/RA797'.

Materialiteit

Materialiteit

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel. Bij onze controlewerkzaamheden hebben wij als uitgangspunt de door het algemeen bestuur vastgestelde toleranties gehanteerd. Het algemeen bestuur heeft ons daarbij opgedragen om bij onze oordeelsvorming en rapportering uit te gaan van de hierna vermelde goedkeurings- en rapporteringstolerantie.

Op basis van het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (BADO) en onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 507.000. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn. Wij zijn met u overeengekomen dat wij tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 25.350 rapporteren, alsmede afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn. Onze controle richt zich tevens op de getrouwheid en rechtmatigheid van de informatie in de WNT-verantwoording en de SiSa-bijlage van de jaarrekening. Voor de WNT en SiSa gelden specifiek voorgeschreven rapporteringstoleranties die veelal lager zijn dan uw rapporteringstolerantie. Wij passen deze voorgeschreven WNT- en SiSa-toleranties eveneens op correcte wijze toe.

Onafhankelijkheid

Onafhankelijkheid

Nederlands recht en overige beroepsregels, zoals de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO), vereisen dat wij onafhankelijk zijn ten opzichte van onze controlecliënten. Wij zijn van mening dat door ons is voldaan aan deze eisen. Wij hebben de overige dienstverlening naast de controle van de jaarrekening beoordeeld aan de hand van onze beroepsregels en hebben geconcludeerd dat het type dienstverlening en de vergoeding onze onafhankelijkheid niet beïnvloeden. Wij zijn onafhankelijk van GR VRZHZ zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Opdracht en controleaanpak

Opdracht en controleaanpak

Wij hebben de jaarrekening gecontroleerd conform de Nederlandse controlestandaarden en de met u gemaakte afspraken in de opdrachtbevestiging van 15 oktober 2021. Tevens beoordeelden wij de verenigbaarheid van de andere informatie, inclusief de overige gegevens en het jaarverslag met de jaarrekening en of deze geen materiële afwijkingen bevatten op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins. Voor een accountantscontrole gelden inherente beperkingen, die zijn uiteengezet in de opdrachtbevestiging.

Onze controleaanpak is gebaseerd op een risicogerichte benadering. Deze aanpak gaat uit van een risicoanalyse op transactiestromen, zoals verkoopactiviteiten en personeelszaken. Daarnaast worden bedrijfsrisico's beoordeeld die voortvloeien uit de strategie en operaties van GR VRZHZ. In de risicoanalyse hebben wij beoordeeld in hoeverre de onderkende risico's van invloed kunnen zijn op de jaarrekening.

Opdracht en
controleaanpak -
vervolg

Strekking van de
controleverklaring

Continuïteit

Het jaarverslag is
verenigbaar met de
jaarrekening en bevat
geen materiële
afwijkingen

De risico's met een hoge(re) waarschijnlijkheid van het zich voordoen en mogelijk materiële impact hebben in onze controle meer aandacht gehad. Deze risico's betreffen o.a.:

- ▶ het risico van management override of internal controls; dit is het ook op grond van de controlestandaarden te onderkennen risico dat het management buiten de getroffen interne beheersingsmaatregelen om invloed zou kunnen of willen uitoefenen op de in de jaarrekening gepresenteerde uitkomsten;
- ▶ het niet naleven van de Europese aanbestedingsregels;
- ▶ de gevolgen van ongeautoriseerde handelingen in de IT-systemen.

Strekking van de controleverklaring

Aangezien de jaarrekening 2021 van GR VRZHZ aan de daaraan te stellen eisen voldoet, zijn wij voornemens een goedkeurende controleverklaring af te geven bij deze jaarrekening. Alle bevindingen voortvloeiend uit onze controle van de jaarrekening 2021 zijn afdoende behandeld en onze controle is afgerond.

Continuïteit

De waarderingen in de jaarrekening van GR VRZHZ zijn gebaseerd op de veronderstelling dat GR VRZHZ als geheel in continuïteit zal worden voortgezet. De inschatting of een duurzame voortzetting mogelijk is, inclusief de eventueel in de jaarrekening op te nemen toelichting, is de wettelijke verantwoordelijkheid van het dagelijks bestuur. Als accountant beoordelen wij de aanvaardbaarheid van de door het dagelijks bestuur ingeschatte mogelijkheden tot een duurzame voortzetting. Wij vinden deze inschatting aanvaardbaar.

Jaarverslag

De jaarstukken 2021 van GR VRZHZ bestaan uit:

- ▶ het jaarverslag 2021 (programmaverantwoording en verplichte paragrafen);
- ▶ de jaarrekening 2021 (balans met toelichting, overzicht van baten en lasten in de jaarrekening met toelichting inclusief SiSa-bijlage en taakvelden).

In het onderdeel 'programmaverantwoording' van het jaarverslag dient informatie opgenomen te worden over: wat hebben we gedaan, wat hebben we bereikt en wat heeft het gekost? De programmaverantwoording vormt samen met de verplicht voorgeschreven paragrafen (zoals weerstandsvermogen, bedrijfsvoering, etc.) het jaarverslag. Beide onderdelen vallen niet (expliciet) onder de controle van de jaarrekening.

Het primaire object van de accountantscontrole is de jaarrekening (de balans met toelichting en het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening met toelichting). De inhoud van het jaarverslag (programmaverantwoording en paragrafen) hebben wij getoetst. Bij onze controle hebben wij geen materiële afwijkingen tussen het jaarverslag en de jaarrekening geconstateerd. Het jaarverslag en de jaarrekening zijn met elkaar verenigbaar.

De grondslagen van de jaarrekening 2021 zijn aanvaardbaar

Fraude en non-compliance

Geautomatiseerde gegevensverwerking

De belangrijkste verslaggevingsgrondslagen van uw gemeenschappelijke regeling zijn uiteengezet in de grondslagen van de jaarrekening 2021. In 2021 zijn er geen wijzigingen geweest in toegepaste verslaggevingsgrondslagen die een aanzienlijke invloed hebben op de baten en lasten of de financiële positie van uw gemeenschappelijke regeling. Significante verslaggevingsgrondslagen en toepassing hiervan zijn belangrijk voor de presentatie van de financiële positie van uw gemeenschappelijke regeling en de baten en lasten in de jaarrekening. Daarnaast vereisen zij van het dagelijks bestuur en het management dat zij een oordeel vormen ten aanzien van soms moeilijke, subjectieve en complexe posities vaak vanwege de noodzaak om inschattingen te moeten maken over het effect van zaken die inherent onzeker zijn. Wij hebben het door het dagelijks bestuur en het management toegepaste proces met betrekking tot significante verslaggevingsaspecten geëvalueerd en hebben gegevensgerichte controlewerkzaamheden uitgevoerd.

Fraude en non-compliance

Onze controle is niet specifiek gericht op het ontdekken van fraude. Bij de planning voor de jaarrekeningcontrole, houden wij rekening met het risico dat de jaarrekening als gevolg van fraude en onregelmatigheden onjuistheden van materieel belang zou kunnen bevatten. Daarnaast hebben wij beoordeeld in hoeverre sprake kan zijn van een risico omtrent corruptie. Eén van de door ons uitgevoerde maatregelen is het bespreken van de mogelijke frauderisico's en mogelijke fraudesituaties op verschillende niveaus binnen de organisatie. Hiertoe hebben wij de mogelijke frauderisico's en de mogelijke fraudesituaties besproken met de directie. Deze besprekingen en onze controlewerkzaamheden hebben geen aanwijzingen voor materiële fraude opgeleverd.

Met ingang van boekjaar 2022 zijn wij op grond van richtlijnen van de Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (NBA) verplicht in de controleverklaring te rapporteren over fraude.

Bij de beoordeling van het risico omtrent corruptie hebben wij gekeken naar klant specifieke omstandigheden zoals de geografische plaats van de activiteiten, hebben we gekeken naar de sectoren waar corruptie meer dan gemiddeld voorkomt en hebben we beoordeeld in hoeverre buitenlandse wetgeving als de UK Bribery Act en de US Foreign Corrupt Practices Act van invloed kunnen zijn.

Wij hebben aandacht besteed aan de compliance met de voor u van toepassing zijnde wet- en regelgeving en overige bepalingen voor zover wij die van belang achten in het kader van onze controle van de jaarrekening.

Geautomatiseerde gegevensverwerking

De accountant dient op basis van artikel 2:393, lid 4 BW, melding te maken van zijn bevindingen met betrekking tot de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking. Tijdens de interim-controle hebben wij ook relevante processen met betrekking tot de geautomatiseerde gegevensverwerking getoetst. Voor onze bevindingen verwijzen wij naar onze managementletter 2021. Wij hebben de automatiseringsorganisatie van de organisatie uitsluitend in het kader van de jaarrekeningcontrole beoordeeld. De interim-controle heeft meerdere tekortkomingen in de continuïteit en betrouwbaarheid van de geautomatiseerde gegevensverwerking aan het licht gebracht.

B. Bevindingen SiSa-bijlagen

Inleiding

Bij de jaarrekening wordt als bijlage de SiSa-verantwoording toegevoegd. GR VRZHZ heeft de rechtmatige totstandkoming van de SiSa-bijlage getoetst. In onderstaande tabel zijn de te rapporteren bevindingen opgenomen. Op grond van het Besluit accountantscontrole decentrale overheden, artikel 5, lid 4, rapporteren wij in dit rapport over de fouten en onzekerheden van de specifieke uitkeringen die in 2021 in het kader van SiSa worden verantwoord. Per regeling is aangegeven of, en zo ja welke financiële fouten of onzekerheden zijn geconstateerd.

Strekking controleverklaring getrouwheid (jaarrekening)	Goedkeurend
Strekking controleverklaring rechtmatigheid (jaarrekening)	Goedkeurend

NR.	SPECIFIEKE UITKERING OF OVERIG	FOUT OF ONZEKERHEID	FINANCIËLE OMVANG IN €	TOELICHTING FOUT/ONZEKERHEID
A2	Brede DoelUitkering Rampenbestrijding (BDUR)			
A12	Incidentele bijdrage ondersteuning naleving controle op coronatoegangsbewijzen			
H11	Corona bonusregeling zorg			

bdo.nl